

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 17. februarja 2011 *

V zadevi T-68/08,

Fédération internationale de football association (FIFA), s sedežem v Zürichu (Švica), ki so jo najprej zastopali E. Batchelor, F. Young, solicitors, A. Barav, D. Reymond, odvetnika, in F. Carlin, barrister, nato E. Batchelor, A. Barav, D. Reymond in F. Carlin,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki so jo najprej zastopali F. Benyon, E. Montaguti in N. Yerrell, nato F. Benyon in E. Montaguti, zastopniki, skupaj z J. Flynnom, QC, in M. Lester, barrister,

tožena stranka,

* Jezik postopka: angleščina.

ob intervenciji

Kraljevine Belgije, ki jo zastopa C. Pochet, zastopnica, skupaj z J. Stuyckom in A. Joachimowiczem, odvetnikoma,

in

Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska, ki so ga najprej zastopali S. Behzadi-Spencer in V. Jackson, nato S. Behzadi-Spencer in L. Seeboruth, zastopniki, najprej skupaj s T. de la Marom, nato z B. Kennellyjem, barristers,

intervenienta,

zaradi razglasitve delne ničnosti Sklepa Komisije z dne 16. oktobra 2007 o združljivosti ukrepov, ki jih sprejme Združeno kraljestvo v skladu s členom 3a(1) Direktive Sveta 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov, s pravom Skupnosti (2007/730/ES) (UL L 295, str. 12),

SPLOŠNO SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi N. J. Forwood (poročevalec), predsednik, L. Truchot in J. Schwarcz, sodnika,
sodna tajnica: K. Pocheć, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 24. februarja 2010

izreka naslednjo

Sodbo

Pravni okvir

¹ Člen 43 ES določa:

„V okviru določb, navedenih v nadaljevanju, se omejitve glede pravice do ustanavljanja za državljane ene države članice na ozemlju druge države članice prepovejo. Ta prepoved se uporablja tudi za omejitve pri ustanavljanju agencij, podružnic ali hčerinskih družb državljanov katere koli države članice s sedežem na ozemlju katere koli države članice.

Pravica do ustanavljanja zajema pravico začeti in opravljati dejavnost kot samozaposlena oseba ter pravico do ustanovitve in vodenja podjetij, zlasti družb ali podjetij iz drugega odstavka člena 48, pod pogoji, ki jih ob upoštevanju določb poglavja o kapitalu za svoje državljane določa zakonodaja države, v kateri se taka ustanovitev izvede.“

- 2 Člen 49, prvi odstavek, ES določa:

„V okviru določb, navedenih v nadaljevanju, se omejitve svobode opravljanja storitev v Skupnosti prepovejo za državljane držav članic, ki imajo sedež v eni od držav Skupnosti, vendar ne v državi osebe, ki so ji storitve namenjene.“

- 3 V skladu s členom 86(1) ES „[d]ržave članice glede javnih podjetij ali podjetij, katerim so odobrile posebne ali izključne pravice, ne smejo sprejeti ali ohraniti v veljavi ukrepov, ki so v nasprotju s pravili iz te pogodbe, zlasti iz člena 12 [ES] in členov [od] 81 [ES] do 89 [ES].“

- 4 Člen 3a Direktive Sveta z dne 3. oktobra 1989 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov (89/552/ EGS) (UL L 298, str. 23), kakor je bil dodan z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 97/36/ES z dne 30. junija 1997 o spremembi Direktive [89/552] (UL L 202, str. 60), določa:

„1. Vsaka država članica sme sprejeti ukrepe v skladu s pravom Skupnosti, s katerimi zagotovi, da izdajatelji televizijskih programov pod njeno sodno pristojnostjo ne

razširjajo tistih dogodkov, ki v tej državi članici veljajo za dogodke velikega družbenega pomena, na ekskluzivni osnovi, s čimer bi večji delež javnosti v tej državi članici prikrajšali za možnost spremljanja takšnih dogodkov prek neposrednega prenosa ali prek poznejšega prenosa na brezplačni televiziji. Če stori tako, mora zadevna država članica sestaviti seznam določenih nacionalnih ali drugih dogodkov, ki zanje veljajo kot dogodki velikega družbenega pomena. To stori jasno in pregledno ter pravočasno in učinkovito. Pri tem zadevna država članica določi tudi to, ali morajo biti takšni dogodki dostopni v celotnem ali delnem neposrednem prenosu, ali v primerih, ko je to potrebno ali primerno iz objektivnih razlogov javnega interesa, v celotnem ali delnem poznejšem prenosu.

2. Države članice Komisijo takoj obvestijo o vsakem ukrepu, ki so ga ali ga bodo sprejele v skladu z odstavkom 1. Komisija v treh letih od dneva obvestila preveri, ali so takšni ukrepi skladni s pravom Skupnosti[,] in o njih obvesti druge države članice. Komisija zaprosi za mnenje odbora, ki je bil ustanovljen v skladu s členom 23a. Sprejete ukrepe takoj objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*, najmanj enkrat letno pa objavi tudi konsolidirani seznam ukrepov, ki so jih sprejele države članice.

3. Države članice z ustreznimi sredstvi v skladu s svojimi zakonodajami zagotovijo, da izdajatelji televizijskih programov pod njihovo sodno pristojnostjo ne izvajajo ekskluzivnih pravic, ki so jih ti izdajatelji televizijskih programov kupili po datumu objave te direktive, s čimer bi večji delež javnosti v drugi državi članici prikrajšali za možnost spremljanja dogodkov, ki jih je ta druga država članica določila v skladu s predhodnimi odstavki, bodisi v celotnem ali delnem neposrednem prenosu bodisi v primerih, ko je to potrebno ali primerno iz objektivnih razlogov javnega interesa, v celotnem ali delnem poznejšem prenosu na brezplačni televiziji, kar je ta druga država določila v skladu z odstavkom 1.“

5 V uvodnih izjavah od 18 do 22 Direktive 97/36 je navedeno:

- „(18) ker je bistvenega pomena, da države članice lahko sprejmejo ukrepe, s katerimi bi zaščitile pravico do obveščeniosti in širši javnosti zagotovile dostop do televizijskega spremljanja nacionalnih in nenacionalnih dogodkov velikega družbenega pomena, kot so denimo olimpijske igre, nogometno svetovno prvenstvo in evropsko nogometno prvenstvo; ker si države članice v ta namen ohranjajo pravico do sprejemanja ukrepov, skladnih s skupnostnim pravom, ki so namenjeni reguliranju izvrševanja ekskluzivnih pravic televizijskega razširjanja takšnih dogodkov s strani izdajateljev televizijskih programov pod njihovo sodno pristojnostjo;
- (19) ker je treba zato, da bi se izognili morebitnim pravnim nejasnostim in tržnemu izkrivljanju ter uredili prosti pretok televizijskih storitev, sprejeti dogovore v okviru Skupnosti, pri čemer je treba upoštevati potrebo po preprečevanju možnosti, da bi obšli nacionalne ukrepe za zaščito zakonitih splošnih interesov;
- (20) ker je še zlasti ustrezno, da se v tej direktivi oblikujejo določbe v zvezi z izvrševanjem ekskluzivnih pravic televizijskega razširjanja, ki so jih izdajatelji televizijskih programov morda kupili v zvezi z dogodki, ki jim pripisujemo velik družbeni pomen, v državi članici, ki nima sodne pristojnosti nad temi izdajatelji; [...]
- (21) ker morajo za namene te direktive dogodki velikega družbenega pomena ustrezati določenim merilom, pomeni[, da morajo biti izjemni dogodki, ki so predmet zanimanja širše javnosti v Evropski uniji ali v neki državi članici ali

v pomembnem sestavnem delu neke države članice in jih vnaprej organizira prireditelj, ki je pravno upravičen prodajati pravice, ki iz takšne prireditve izhajajo;

- (22) ker za namene te direktive ‚brezplačna televizija‘ pomeni razširjanje programov po javnem ali komercialnem kanalu, ki so javnosti dostopni brez dodatnega plačila k že obstoječim načinom financiranja televizijskih organizacij, ki prevladuje v posamezni državi članici (kot so televizijska naročnina in/ali osnovna priključnina na kabelsko omrežje)“.

Dejansko stanje in izpodbijani sklep

- 6 Tožeča stranka, Fédération internationale de football association (FIFA), je združenje 208 nacionalnih nogometnih zvez in je svetovni izvršilni organ nogometa. Njena cilja sta zlasti promocija nogometa na svetovni ravni in organizacija mednarodnih nogometnih tekmovanj. Njen glavni vir dohodka je prodaja pravic za televizijski prenos finalnega turnirja FIFE (v nadaljevanju: svetovno prvenstvo), ki ga organizira.
- 7 Minister za kulturo, medije in šport Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska (v nadaljevanju: minister) je na podlagi dela IV Broadcasting Act 1996 (zakon o radiodifuziji iz leta 1996) s sklepom z dne 25. junija 1998 pripravil seznam dogodkov velikega družbenega pomena za to državo članico, na katerem je tudi svetovno prvenstvo.

- 8 Pred sprejetjem tega seznama je minister julija 1997 začel posvetovanje z 42 različnimi organi glede meril za presojo družbenega pomena različnih dogodkov za Združeno kraljestvo. Na podlagi tega postopka je bil sprejet seznam meril, ki je naveden v dokumentu ministrstva za kulturo, medije in šport iz novembra 1997, ki ga minister uporablja za pripravo seznama dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo. V skladu s tem dokumentom je dogodek mogoče uvrstiti na seznam, zlasti če je posebej odmeven na nacionalni ravni in ne velja za pomembnega le med tistimi osebami, ki običajno spremljajo zadevno športno panogo. V skladu s tem dokumentom je kot tak dogodek mogoče opredeliti nacionalni ali mednarodni športni dogodek na najvišji ravni ali dogodek, v katerem sodeluje državna reprezentanca ali športniki iz Združenega kraljestva. Med dogodki, ki izpolnjujejo ta merila, imajo dogodki, ki pritegnejo veliko televizijskih gledalcev ali ki se običajno neposredno prenašajo na brezplačnih televizijskih kanalih, več možnosti za uvrstitev na seznam. Minister pri presoji prav tako upošteva druge dejavnike glede posledic za zadevni šport, kot so možnost neposrednega prenašanja dogodka v celoti, vpliv na dohodke na zadevnem športnem področju, posledice za trg radiodifuzije in obstoj okoliščin, ki zagotavljajo dostop do dogodka prek poznejšega televizijskega ali radijskega prenosa.
- 9 Minister je nato v skladu s členom 97 Broadcasting Act 1996 začel postopek posvetovanja glede posameznih dogodkov, ki bi jih bilo treba uvrstiti na seznam. V okviru tega posvetovanja je prosil za mnenje več zadevnih organov, zainteresiranih oseb in imetnikov pravic do televizijskega prenosa, kot je FIFA. Poleg tega je posvetovalni odbor z nazivom Advisory Group on listed events (posvetovalna skupina za dogodke s seznama), ki ga je ustanovil minister, izdal mnenje o dogodkih, ki bi jih bilo treba uvrstiti na seznam, in glede svetovnega prvenstva predlagal, naj se na seznam uvrstijo finale, polfinale in tekme, pri katerih sodeluje državna reprezentanca Združenega kraljestva.

- 10 Na podlagi člena 98 Broadcasting Act 1996, kot je bil spremenjen s Television Broadcasting Regulations 2000 (uredba o razširjanju televizijskih programskih vsebin iz leta 2000), se izdajatelji televizijskih programov delijo na dve kategoriji. V prvo kategorijo spadajo izdajatelji, ki opravljajo brezplačno storitev, ki jo poleg tega lahko koristi najmanj 95 % prebivalstva Združenega kraljestva. V drugo kategorijo spadajo izdajatelji, ki teh pogojev ne izpolnjujejo.
- 11 Poleg tega na podlagi člena 101 Broadcasting Act 1996, kakor je bil spremenjen s Television Broadcasting Regulations 2000, izdajatelj televizijskih programov, ki spada v eno od teh kategorij, lahko neposredno prenaša celoten dogodek ali del dogodka, ki je vpisan na seznam, samo če je izdajatelj iz druge kategorije pridobil pravico do neposrednega prenosa istega celotnega dogodka ali istega dela tega dogodka v isti ali v bistvu isti regiji. Če ta pogoj ni izpolnjen, mora izdajatelj, ki želi neposredno prenašati celoten zadevni dogodek ali njegov del, pridobiti predhodno dovoljenje Office of Communications (urad za komunikacije).
- 12 V skladu s členom 3 Code on Sports and Other Listed and Designated Events (kodeks o športnih in drugih dogodkih, vpisanih na seznam), kot je veljal leta 2000, so dogodki, ki so vpisani na seznam dogodkov velikega družbenega pomena, razdeljeni v dve skupini. V „skupini A“ so dogodki, ki jih ni mogoče ekskluzivno neposredno prenašati, če niso izpolnjeni nekateri pogoji. V „skupini B“ so dogodki, ki jih je mogoče ekskluzivno neposredno prenašati le, če so bile sprejete določbe, zato da se zagotovi poznejši prenos.
- 13 V skladu s členom 13 Code on Sports and Other Listed and Designated Events lahko Office of Communications da dovoljenje za dogodke iz „skupine A“ s seznama, med katere spada svetovno prvenstvo, če so bile zadevne pravice do prenosa pravično in

razumno javno ponujene vsem izdajateljem televizijskih programov, noben izdajatelj iz druge kategorije pa ni izrazil zanimanja za njihov nakup.

- ¹⁴ Združeno kraljestvo je z dopisom z dne 25. septembra 1998 na podlagi člena 3a(2) Direktive 89/552 Komisiji Evropskih skupnosti posredovalo seznam dogodkov, ki ga je pripravil minister, in druge informacije glede zakonodaje te države članice, sprejete v skladu s členom 3a(1) iste direktive. Po izmenjavi dopisov med Združenim kraljestvom in Komisijo in po novem obvestilu o ukrepih z dne 5. maja 2000 je generalni direktor generalnega direktorata (GD) Komisije „Izobraževanje in kultura“ z dopisom z dne 28. julija 2000 Združeno kraljestvo obvestil, da Komisija nima zadržkov zoper ukrepe te države članice in da bodo ti zato objavljeni v naslednji številki *Uradnega lista Evropskih skupnosti*.
- ¹⁵ Splošno sodišče je s sodbo z dne 15. decembra 2005 v zadevi Infront WM proti Komisiji (T-33/01, Recueil, str. II-5897) odločitev iz dopisa z dne 28. julija 2000 razglasilo za nično, ker bi jo glede na to, da pomeni odločbo v smislu člena 249 ES, moral sprejeti kolegij članov Komisije (zgoraj navedena sodba Infront WM proti Komisiji, točka 178).
- ¹⁶ Komisija je na podlagi sodbe Infront WM proti Komisiji, navedeni v točki 15 zgoraj, sprejela Sklep z dne 16. oktobra 2007 o združljivosti ukrepov, ki jih sprejme Združeno kraljestvo v skladu s členom 3a(1) Direktive [89/552], s pravom Skupnosti (2007/730/ES) (UL L 295, str. 12, v nadaljevanju: izpodbijani sklep).

17 Izrek izpodbijanega sklepa se glasi:

„Člen 1

Ukrepi, ki jih je sprejelo Združeno kraljestvo v skladu s členom 3a(1) Direktive [89/552] in jih 5. maja 2000 priglasilo Komisiji ter so objavljeni v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* C 328 z dne 18. novembra 2000, so v skladu s pravom Skupnosti.

Člen 2

Ukrepi, ki so navedeni v Prilogi k temu sklepu, se v skladu s členom 3a(2) Direktive [89/552] objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*.“

18 Izpodbijani sklep je utemeljen zlasti s temi točkami obrazložitve:

„(4) Seznam dogodkov, ki so za družbo zelo pomembni in ki jih vključujejo ukrepi Združenega kraljestva, je bil pripravljen na jasen in pregleden način, v [tej državi članici] pa se je začelo obsežno posvetovanje.

- (5) Komisija je z zadovoljstvom ugotovila, da izpolnjujejo dogodki, navedeni med ukrepi Združenega kraljestva, vsaj dve od naslednjih meril, ki so zanesljivi pokazatelji pomembnosti dogodkov za družbo: (i) poseben vsesplošni odziv v državi članici in ne le pomembnost za tiste, ki običajno spremljajo zadevni športni dogodek ali dejavnost; (ii) prebivalci države članice dogodku vsesplošno pripisujejo posebno kulturno pomembnost, zlasti glede spodbujanja kulturne identitete; (iii) vključenost državne reprezentance v zadevni dogodek v okviru mednarodno pomembnega tekmovanja ali turnirja in (iv) dejstvo, da se dogodek običajno predvaja na brezplačni televiziji in da pritegne velik del televizijskih gledalcev.
- (6) Znatno število dogodkov, navedenih na seznamu ukrepov Združenega kraljestva, vključno z letnimi in zimskimi olimpijskimi igrami, finalnimi tekmami svetovnega pokala in finalnimi turnirji evropskega prvenstva, spada med dogodke, ki se običajno uvrščajo med zelo pomembne dogodke za družbo, kot je izrecno navedeno v uvodni izjavi 18 Direktive [97/36]. Ti dogodki imajo v Združenem kraljestvu poseben vsesplošni odziv, saj so priljubljeni zlasti pri širši javnosti (ne glede na državljanstvo udeležencev) in ne le pri tistih, ki običajno spremljajo športne dogodke.

[...]

- (18) Navedeni dogodki, vključno s tistimi, ki se obravnavajo kot celota in ne kot vrsta posameznih dogodkov, se običajno predvajajo na brezplačni televiziji in pritegnejo velik del televizijskih gledalcev. [...]

- (19) Zaradi velikega javnega interesa, da se zagotovi javni dostop do predvajanja dogodkov, ki so zelo pomembni za družbo, se zdijo ukrepi Združenega kraljestva sorazmerni in jih je mogoče šteti [za] upravičeno odstopanje od temeljne svobode opravljanja storitev iz Pogodbe ES.
- (20) Ukrepi Združenega kraljestva so skladni s pravili [...] o konkurenci [iz Pogodbe ES], ker določitev izdajatelja televizijskega programa, ki izpolnjuje pogoje za predvajanje navedenih dogodkov, temelji na objektivnih merilih, ki omogočajo dejansko in potencialno konkurenco pri pridobivanju pravic do predvajanja teh dogodkov. Poleg tega tudi število navedenih dogodkov ni tako nesorazmerno, da bi lahko povzročilo izkrivljenje konkurence na končnih trgih brezplačne in plačljive televizije.
- (21) Sorazmernost ukrepov Združenega kraljestva je podkrepljena z dejstvom, da zahteva veliko navedenih dogodkov le ustrezno sekundarno oddajanje.
- [...]
- (24) Iz sodbe [Infront WM proti Komisiji] je razvidno, da izjava, da so ukrepi, sprejeti v skladu s členom 3a(1) Direktive [89/552], v skladu s pravom Skupnosti, pomeni sklep, ki ga mora zato Komisija sprejeti. Skladno s tem je treba s tem sklepom izjaviti, da so ukrepi, ki jih je priglasilo Združeno kraljestvo, v skladu

s pravom Skupnosti. Ukrepi, navedeni v prilogi k temu sklepu, se v skladu s členom 3a(2) Direktive [89/552] objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*.“

Postopek in predlogi strank

- 19 FIFA je 6. februarja 2008 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.
- 20 FIFA je z ločeno vlogo, ki jo je v sodno tajništvo vložila 28. februarja 2008, Splošnemu sodišču predlagala, naj v okviru ukrepov procesnega vodstva pozove Komisijo, naj predloži več dokumentov, ki so po njenem mnenju bistvenega pomena za uveljavljanje njenih pravic in sodni nadzor, ki ga izvaja Splošno sodišče.
- 21 Z odločbo z dne 26. maja 2008 je sedmi senat Splošnega sodišča odločil, da v tej fazi ne bo sprejel ukrepov procesnega vodstva, ki jih je predlagala FIFA.
- 22 Združeno kraljestvo in Kraljevina Belgija sta v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 11. oziroma 16. junija 2008 vložila predloga za intervencijo v tej zadevi v podporo predlogom Komisije.
- 23 Predsednik sedmega senata Splošnega sodišča je s sklepom z dne 14. avgusta 2008 dovolil ti intervenciji. Intervenienta sta predložila vlogi, FIFA pa je glede njih predložila stališča v za to določenih rokih.

24 S sklepom z dne 15. decembra 2009 je bila za namene ustnega postopka obravnavana zadeva združena z zadevo T-385/07, FIFA proti Komisiji.

25 Splošno sodišče je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo začeti ustni postopek in je v okviru ukrepov procesnega vodstva FIFI pisno postavilo eno vprašanje, Komisiji pa dve. Na vprašanja Splošnega sodišča je bilo odgovorjeno v za to določenih rokih.

26 FIFA Splošnemu sodišču predlaga naj:

- razglasi izpodbijani sklep v delu, v katerem se nanaša na svetovno prvenstvo, za delno ali v celoti ničten;
- Komisiji, Kraljevini Belgiji in Združenemu kraljestvu naloži plačilo stroškov.

27 Komisija Splošnemu sodišču predlaga naj:

- tožbo zavrne;
- FIFI naloži plačilo stroškov.

28 Kraljevina Belgija in Združeno kraljestvo Splošnemu sodišču predlagata, naj tožbo zavrne.

Pravo

1. Dopustnost

Trditve strank

- ²⁹ Kraljevina Belgija trdi, da je tožba nedopustna, ker izpodbijani sklep FIFE niti neposredno niti posamično ne zadeva, Splošno sodišče pa ni pristojno za presojo zakonitosti nacionalnih ukrepov. Poleg tega FIFA ni vložila tožbe zoper ukrepe Združenega kraljestva pred nacionalnimi sodišči, tako da je bila njena tožba pred Splošnim sodiščem vložena prepozno in morebitna razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa ne bi vplivala na veljavnost zadevne nacionalne ureditve.
- ³⁰ FIFA meni, da je izpodbijani sklep izpodbojni akt in da jo poleg tega neposredno in posamično zadeva.

Presoja Splošnega sodišča

- ³¹ Razlogi nedopustnosti, ki jih navaja Kraljevina Belgija, se nanašajo na javni red, saj zadevajo pravni interes FIFE za vložitev tožbe, upoštevanje rokov za vložitev tožbe in pristojnost Splošnega sodišča. Zato mora Splošno sodišče te razloge nedopustnosti preučiti po uradni dolžnosti, čeprav jih Kraljevina Belgija kot intervenientka v skladu

s členom 40, četrty odstavek, Statuta Sodišča in členom 116(3) Poslovnika Splošnega sodišča ne more sama podajati, glede na to, da Komisija ni izpodbijala dopustnosti tožbe (glej v tem smislu in po analogiji sodbo Sodišča z dne 24. marca 1993 v zadevi CIRFS in drugi proti Komisiji, C-313/90, Recueil, str. I-1125, točke od 21 do 23).

- 32 Glede neposrednega nanašanja na FIFO je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso pogoj, da mora odločba, zoper katero je vložena tožba, kot to predvideva člen 230, četrty odstavek, ES, fizično ali pravno osebo neposredno zadevati, zahteva, da ima izpodbijani ukrep Skupnosti neposredne učinke na pravni položaj posameznika in naslovnikom tega ukrepa, ki so zadolženi za njegovo izvedbo, ne dopušča nobene diskrecijske pravice, saj je ta izvedba samodejna in temelji izključno na skupnostni ureditvi brez uporabe drugih izvedbenih pravil (glej sodbo Sodišča z dne 13. marca 2008 v zadevi Komisija proti Infront WM, C-125/06 P, ZOdl., str. I-1451, točka 47 in navedena sodna praksa).
- 33 V zvezi s tem v skladu s členom 101 Broadcasting Act 1996 (glej točko 11 zgoraj) noben izdajatelj televizijskih programov iz ene od kategorij, opisanih v točki 10 zgoraj, ne sme ekskluzivno neposredno prenašati dogodka, vpisanega na seznam Združenega kraljestva. Le če noben izdajatelj iz druge kategorije ni izrazil interesa za pridobitev pravic do prenosa tega dogodka in če so izpolnjeni drugi pogoji, navedeni v točki 13 zgoraj, lahko Office of Communications izdajatelju, ki je pridobil pravice do izključnega neposrednega prenosa zadevnega dogodka, izda dovoljenje.
- 34 Iz te ureditve izhaja, da prenos pravic do prenosa svetovnega prvenstva, katerega organizator v smislu uvodne izjave 21 Direktive 97/36 je FIFA, na izdajatelje televizijskih programov pod sodno pristojnostjo Združenega kraljestva, tako da je s tem drugim izdajateljem pod sodno pristojnostjo iste države članice, ki so izrazili interes

za njihovo pridobitev, odvzeta možnost za prenašanje tega dogodka v celoti ali njegovega dela v tej državi, ne ustvarja pravnih učinkov, ki običajno izhajajo iz take klavzule o izključnosti.

- 35 Čeprav je res, da te pravne posledice izhajajo iz zakonodaje Združenega kraljestva, ne pa iz izpodbijanega sklepa, ostaja dejstvo, da mehanizem vzajemnega priznavanja, ki ga je ta sklep sprožil v skladu s členom 3a(3) Direktive 89/552, ustvari obveznost za države članice, da zavarujejo te posledice. Države članice morajo zlasti zagotoviti, da izdajatelji televizijskih programov pod njihovo sodno pristojnostjo spoštujejo pogoje Združenega kraljestva za televizijski prenos dogodkov, uvrščenih na seznam te države članice, kakor jih je Združeno kraljestvo opredelilo v ukrepih, ki jih je sprejelo in ki so bili objavljeni v *Uradnem listu Evropske unije*. Vendar obveznost, da se doseže ta rezultat, neposredno vpliva na pravni položaj izdajateljev televizijskih programov pod sodno pristojnostjo drugih držav članic in ne Združenega kraljestva, ki želijo kupiti pravice za prenos v Združenem kraljestvu, ki so prvotno pripadale FIFA (glej v tem smislu zgoraj v točki 32 navedeno sodbo Komisija proti Infront WM, točki 62 in 63).
- 36 Zato mehanizem vzajemnega priznavanja, ki ga je sprožil izpodbijani sklep, države članice zavezuje, da onemogočijo uveljavljanje pravic, kot so pravice, opisane v točki 34 zgoraj, izdajateljev televizijskih programov pod njihovo sodno pristojnostjo, tako da so pravice, ki so prvotno pripadale FIFA, prizadete tudi, kadar so javno ponujene izdajateljem, ki ne spadajo pod sodno pristojnost Združenega kraljestva, ampak pod sodno pristojnost druge države članice.
- 37 Iz tega sledi, da ima izpodbijani sklep neposredne učinke na pravni položaj FIFA glede pravic, ki so ji prvotno pripadale, in državam članicam ne dopušča nobene

diskrecijske pravice glede zelenih rezultatov, saj je ta izvedba samodejna in temelji izključno na ureditvi Skupnosti, neodvisno od vsebine posameznih mehanizmov, ki bi jih države članice vzpostavile za doseg tega rezultata (glej v tem smislu zgoraj v točki 32 navedeno sodbo Komisija proti Infront WM, točki 60 in 61).

38 FIFO zato izpodbijani sklep neposredno zadeva.

39 Glede vprašanja, ali izpodbijani sklep FIFO posamično zadeva, je treba opozoriti, da lahko osebe, ki niso naslovniki odločbe, trdijo, da jih odločba posamično zadeva le, če ta odločba nanje vpliva zaradi njihovih posebnih značilnosti ali dejanskih okoliščin, na podlagi katerih se razlikujejo od vseh preostalih oseb, in jih zato posamično opredeli na enak način, kot bi posamično opredelila naslovnika take odločbe (glej zgoraj v točki 32 navedeno sodbo Komisija proti Infront WM, točka 70 in navedena sodna praksa).

40 V obravnavanem primeru ni sporno, da ne glede na pravno naravo in izvor pravic za prenos svetovnega prvenstva ta pomeni dogodek v smislu uvodne izjave 21 Direktive 97/36, ker ga vnaprej organizira prireditelj, zakonito pooblaščen za prodajo teh pravic, in ker je zadevni organizator FIFA. Ker je bil položaj takšen tudi ob sprejetju izpodbijanega sklepa, je bilo mogoče FIFO identificirati tudi takrat.

41 Poleg tega izpodbijani sklep FIFO poimensko navaja, saj se v prilogi sklicuje na „[f]inalni turnir svetovnega [prvenstva] FIFA“.

- 42 Zato izpodbijani sklep FIFO posamično zadeva.
- 43 Glede trditev Kraljevine Belgije, da Splošno sodišče v okviru člena 230 ES ni pristojno za presojo zakonitosti nacionalnih ukrepov in da FIFA ukrepov Združenega kraljestva ni izpodbijala pred nacionalnimi sodišči, zadošča poudariti, da FIFA s tožbo izpodbija predvsem zakonitost člena 1 izpodbijanega sklepa, v skladu s katerim so zadevni ukrepi združljivi s pravom Skupnosti.
- 44 Iz tega izhaja, da se nadzor, za katerega je v tej zadevi zaprošeno Splošno sodišče, nanaša na zakonitost te ugotovitve, ne da bi neizpodbijanje ukrepov Združenega kraljestva pred nacionalnimi sodišči imelo kakršen koli vpliv na dopustnost tožbe, ki je bila sicer vložena v roku iz člena 230 ES (glej v tem smislu zgoraj v točki 15 navedeno sodbo Infront WM proti Komisiji, točka 109).
- 45 Trditve Kraljevine Belgije o nedopustnosti tožbe je zato treba zavriniti.

2. Vsebinska presoja

- 46 FIFA v bistvu navaja šest tožbenih razlogov, prvič, kršitev obveznosti obrazložitve, drugič, kršitev člena 3a(1) Direktive 89/552, tretjič, kršitev njene lastninske pravice, četrtič, kršitev določb Pogodbe glede svobode opravljanja storitev, petič, kršitev

določb Pogodbe glede konkurence in, šestič, kršitev določb Pogodbe glede svobode ustanavljanja.

- ⁴⁷ Pred preučitvijo tožbenih razlogov, ki jih je navedla FIFA, je treba predstaviti nekaj splošnih ugotovitev, ki jih je treba upoštevati pri presoji utemeljenosti tožbenih razlogov.
- ⁴⁸ Najprej je treba poudariti, da je člen 3a(1) Direktive 89/552 vzpostavil možnost, da lahko iz nujnih razlogov v splošnem interesu države članice na avdiovizualnem področju omejijo izvajanje temeljnih svoboščin, ki jih določa primarno pravo Skupnosti.
- ⁴⁹ Tudi če se namreč ukrepi, ki jih države članice sprejmejo v okviru člena 3a(1) Direktive 89/552, uporabljajo nediskriminatorno tako za podjetja s sedežem na nacionalnem ozemlju kot za podjetja s sedežem v drugih državah članicah, pa za to, da pomenijo omejitev svobode opravljanja storitev v smislu člena 49 ES, zadostuje, da ti ukrepi dajejo prednost nekaterim podjetjem s sedežem na nacionalnem ozemlju (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 5. junija 1997 v zadevi SETTG, C-398/95, Recueil, str. I-3091, točka 16, in z dne 13. decembra 2007 v zadevi United Pan-Europe Communications Belgium in drugi, C-250/06, ZOdl., str. I-11135, točki 37 in 38). Podobno lahko ti ukrepi omejujejo svobodo ustanavljanja, kadar lahko družbe drugih držav članic postavijo v manj ugoden dejanski ali pravni položaj v primerjavi z družbami države članice, ki je sprejela te ukrepe (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 11. maja 1999 v zadevi Pfeiffer, C-255/97, Recueil, str. I-2835, točka 19).

- 50 Vendar je take omejitve temeljnih svoboščin, zagotovljenih s Pogodbo, mogoče upravičiti, če ustrezajo nujnim razlogom v splošnem interesu, pod pogojem, da so primerne za uresničitev zastavljenega cilja in ne prekoračijo okvirov, ki so potrebni za njegovo uresničitev (glej v tem smislu zgoraj v točki 49 navedeni sodbi Pfeiffer, točka 19, in United Pan-Europe Communications Belgium in drugi, točka 39 in navedena sodna praksa).
- 51 V zvezi s tem je treba opozoriti, da svoboda izražanja, kot jo varuje člen 10 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950 (v nadaljevanju: EKČP), spada med temeljne pravice, ki jih zagotavlja pravni red Skupnosti in pomeni nujni razlog v splošnem interesu, ki upravičuje take omejitve (glej v tem smislu zgoraj v točki 49 navedeno sodbo United Pan-Europe Communications Belgium in drugi, točka 41 in navedena sodna praksa). Poleg tega svoboda izražanja v skladu s členom 10(1) EKČP obsega tudi svobodo sprejemanja obvestil.
- 52 Kot je navedeno v točki 19 obrazložitve izpodbijanega sklepa, pomenijo v obravnavanem primeru ukrepi, ki jih je sprejelo Združeno kraljestvo, oviro svobodi opravljanja storitev. Vendar kot izhaja iz uvodne izjave 18 Direktive 97/36, je namen ukrepov, predvidenih s členom 3a Direktive 89/552, zavarovati pravico do obveščenosti in širši javnosti zagotoviti dostop do televizijskega spremljanja nacionalnih in nenacionalnih dogodkov velikega družbenega pomena. V skladu z uvodno izjavo 21 Direktive 97/36 ima dogodek velik družbeni pomen, če je izjemen, je predmet zanimanja širše javnosti v Evropski uniji ali v neki državi članici ali v pomembnem sestavnem delu neke države članice in ga vnaprej organizira prireditelj, ki je pooblaščen prodajati pravice, ki iz takšne prireditve izhajajo.

- 53 Iz tega sledi, da so ukrepi, predvideni s členom 3a(1) Direktive 89/552, upravičeni z nujnimi razlogi v splošnem interesu, ker se nanašajo na dogodke velikega družbenega pomena, česar pa FIFA ni izpodbijala.
- 54 Dalje, kot je bilo poudarjeno zgoraj v točki 50, morajo biti zadevni ukrepi primerni za uresničitev zastavljenega cilja in ne smejo prekoračiti okvirov, ki so nujno potrebni za njegovo uresničitev.
- 55 Nazadnje, glede obsega uvodne izjave 18 Direktive 97/36 je treba opozoriti, prvič, da člen 3a Direktive 89/552, na katerega se ta uvodna izjava nanaša, ne usklajuje posebnih dogodkov, ki jih lahko države članice štejejo, da so velikega družbenega pomena. V nasprotju z različico tega člena, ki se pojavi v Sklepu Evropskega parlamenta o skupnem stališču Sveta glede sprejetja Direktive 97/36 (UL 1996, C 362, str. 56) in se izrecno sklicuje na poletne in zimske olimpijske igre ter na svetovno in evropsko prvenstvo v nogometu, se namreč ta določba ne nanaša na posebne dogodke, ki jih je mogoče vključiti na nacionalne sezname.
- 56 Iz tega sledi, kot navaja tudi Komisija, da uvodne izjave 18 Direktive 97/36 ni mogoče razumeti, kot da je vključitev svetovnega prvenstva na nacionalni seznam dogodkov velikega družbenega pomena avtomatično združljiva s pravom Skupnosti. Te uvodne izjave *a fortiori* ni mogoče razumeti tako, kot da je svetovno prvenstvo kot celoto v vsakem primeru mogoče upravičeno vključiti na tak seznam, ne glede na zanimanje za to tekmovanje v zadevni državi članici.

- 57 Nasprotno pa glede na presojo, navedeno v točkah od 48 do 53 zgoraj, ta uvodna izjava implicira, da kadar država članica svetovno prvenstvo vključi na seznam, ki se ga je odločila pripraviti, ji v obvestilo Komisiji ni treba vključiti posebne obrazložitve, zakaj naj bi šlo za dogodek velikega družbenega pomena.
- 58 Utemeljenost tožbenih razlogov, ki jih je navedla FIFA, je treba presoditi glede na te ugotovitve.

Prvi tožbeni razlog: kršitev obveznosti obrazložitve

Trditve strank

- 59 FIFA trdi, da Komisija v izpodbijanem sklepu ne navaja nobenih razlogov, ki bi upravičili vključitev vseh 64 tekem svetovnega prvenstva na seznam Združenega kraljestva. Res je svetovno prvenstvo navedeno v uvodni izjavi 18 Direktive 97/36 kot primer dogodka velikega družbenega pomena, vendar to ne pomeni, da se lahko za vse tekme svetovnega prvenstva avtomatično šteje, da so velikega pomena ali da bi morale biti neomejeno dostopne javnosti. Prav tako nič ne omogoča sklepa, da se ta uvodna izjava nanaša na svetovno prvenstvo kot celoto. V zvezi s tem FIFA poudarja, da je razdelitev tekem tega tekmovanja na „bolj zanimive“ tekme – vključno s polfinaloma, finalom in tekmami posamezne nacionalne reprezentance, v tem primeru reprezentance Združenega kraljestva, ki se lahko opredelijo kot dogodki velikega družbenega pomena za to državo članico – in „manj zanimive“ tekme – ki vključujejo vse druge

tekme, za katere ni nujno, da se lahko opredelijo za take dogodke – upravičena in naj bi ustrezala metodi, ki so jo uporabile druge države članice, ki so priglasile svoje ukrepe v skladu s členom 3a(2) Direktive 89/552. Komisija naj bi tudi sama priznala tako razdelitev tekem v svojem delovnem dokumentu CCTVSF (97) o uporabi člena 3a Direktive 89/552.

- 60 S tem, da je menila, da je njen nadzor nad izborom nacionalnih dogodkov velikega pomena postranski in praktično odveč, naj bi Komisija kršila svojo obveznost, da temeljito preuči združljivost ukrepov Združenega kraljestva s pravom Skupnosti, kar bi naj privedlo do tega, da izpodbijanega sklepa, kar zadeva opredelitev vseh tekem svetovnega prvenstva kot dogodkov velikega družbenega pomena za to državo članico, ni ustrezno obrazložila.
- 61 FIFA prav tako poudarja, da organi Združenega kraljestva v svojem sklepu z dne 25. junija 1998 niso upoštevali gledanosti svetovnega prvenstva iz leta 1998 (glej točko 7 zgoraj), saj se je to tekmovanje zaključilo 12. julija 1998, Komisija pa se je pri sprejetju sklepa z dne 28. julija 2000 oprla na te podatke. Ti organi naj prav tako ne bi upoštevali omenjene gledanosti, preden so svoj seznam 5. maja 2000 ponovno sporočili Komisiji (glej točko 14 zgoraj).
- 62 Glede na to, da so bile na seznam iz sklepa z dne 25. junija 1998 (glej točko 7 zgoraj) vključene vse tekme svetovnega prvenstva, kljub predlogom Advisory Group on listed events (glej točko 9 zgoraj), pristojnih uradnikov ministrstva za kulturo, medije in šport in generalnega direktorja Office of Fair Trading (OFT, urada za varstvo konkurence Združenega kraljestva) ter kljub prvotnemu stališču ministrstva, naj se na

seznam vključijo le „bolj zanimive“ tekme, bi Komisija morala obrazložiti, zakaj je odobrila vključitev vseh tekem na seznam Združenega kraljestva. Poleg tega naj bi Komisija morala pridobiti podatke o gledanosti svetovnih prvenstev v letih 1998, 2002 in 2006, namesto da je sprejela enako odločitev kot pred sedmimi leti, julija 2000. FIFA v zvezi s tem opozarja, da Komisija sama navaja, da je v sklepu z dne 28. julija 2000 upoštevala gledanost svetovnega prvenstva leta 1998, čeprav ti podatki še niso bili na voljo 25. junija 1998, ko je Združeno kraljestvo sprejelo svoj seznam, kar potrjuje, da bi bilo pri sprejetju izpodbijanega sklepa treba upoštevati najnovejše podatke. Poleg tega FIFA poudarja, da se je Splošno sodišče v svoji sodbi v zadevi Infront WM proti Komisiji, točka 15 zgoraj, opredelilo le do tistega razloga za razglasitev ničnosti, ki se je nanašal na kršitve procesnega prava, na podlagi katerih je razglasilo ničnost sklepa z dne 28. julija 2000.

⁶³ FIFA trdi, da so si Komisija in organi Združenega kraljestva med avgustom 2006 in februarjem 2007 izmenjali dopise. Poudarja, da se je upravni postopek za dostop do dokumentov začel tako na ravni Skupnosti kot na nacionalni ravni, vendar zanj ni bil uspešen. FIFA meni, da bi morala Komisija v izpodbijanem sklepu navesti vse okoliščine v zvezi s presojo združljivosti ukrepov Združenega kraljestva s pravom Skupnosti, zlasti gledanost svetovnih prvenstev iz let 1998, 2002 in 2006, ter vsebino teh dopisov, če je pri sprejetju izpodbijanega sklepa upoštevala vsebovane informacije.

⁶⁴ FIFA nazadnje trdi, da obrazložitve izpodbijanega sklepa ni mogoče dopolniti med postopkom, tako da se nobenih razlogov, prvič navedenih pred Splošnim sodiščem – kot so ti, ki jih Komisija navaja v odgovoru na tožbo – ne sme upoštevati v ta namen, ne glede na njihovo dokazno vrednost za utemeljenost zadeve.

- 65 Glede ocene, v skladu s katero so vse tekme svetovnega prvenstva in ne zgolj „bolj zanimive“ tekme dogodki velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, naj bi iz vsega zgoraj navedenega izhajalo, da je Komisija v nasprotju s členom 253 ES kršila svojo obveznost obrazložitve.
- 66 Komisija ob podpori intervenientov izpodbija utemeljenost tega tožbenega razloga.

Presoja Splošnega sodišča

- 67 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti obrazložitev, ki se zahteva s členom 253 ES, prilagojena vrsti obravnavanega akta ter mora jasno in nedvoumno izražati tisto, na čemer temeljijo ugotovitve institucije, ki je akt izdala, tako da se lahko stranke seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče opravi nadzor. Zahtevo po obrazložitvi je treba presojati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino akta, lastnosti podanih razlogov in interes za pojasnitev, ki ga lahko imajo naslovniki akta ali drugi, ki jih ta neposredno in posamično zadeva. V obrazložitvi ni treba podrobno navesti vseh upoštevni dejanskih in pravnih okoliščin, ker se vprašanje, ali obrazložitev izpolnjuje zahteve iz člena 253 ES, nanaša ne le na besedilo tega člena, ampak tudi na kontekst in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje (sodba Sodišča z dne 30. marca 2000 v zadevi VBA proti Florimex in drugim, C-265/97 P, Recueil, str. I-2061, točka 93).
- 68 FIFA Komisiji očita, da ni posebej obrazložila svojega sklepa, v skladu s katerim se ne le za „bolj zanimive“ tekme, ampak za vse tekme svetovnega prvenstva šteje, da so velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo. Prav tako je treba poudariti,

da je FIFA v svojem pisnem odgovoru na vprašanje, ki ji ga je Splošno sodišče postavilo v okviru ukrepov procesnega vodstva (glej točko 25 zgoraj), izrecno potrdila to, kar posredno izhaja iz več točk njenih pisanj, in sicer da meni, da je vključitev „bolj zanimivih“ tekem svetovnega prvenstva na nacionalni seznam, združljiva s pravom Skupnosti, če so spoštovane tudi zahteve po jasnem in preglednem postopku.

69 Čprav v uvodni izjavi 18 Direktive 97/36 ni sprejeto nobeno stališče glede ključnega vprašanja, ali naj se na nacionalni seznam dogodkov velikega družbenega pomena vključijo vse tekme svetovnega prvenstva ali del njih, pa noben tehten razlog ne omogoča sklepa, da je tako mogoče opredeliti le „bolj zanimive“ tekme in jih zato vključiti na tak seznam.

70 Svetovno prvenstvo je namreč tekmovanje, ki ga je mogoče prej upravičeno šteti za en sam dogodek, ne pa za vrsto posameznih dogodkov, razdeljenih na „bolj zanimive“ in „manj zanimive“ tekme. V zvezi s tem je splošno znano, da na svetovnem prvenstvu rezultati „manj zanimivih“ tekem odločajo o usodi ekip, tako da je njihovo sodelovanje v „bolj zanimivih“ tekmah – kot so te, ki vključujejo zadevno državno reprezentanco – lahko odvisno od njih. Tako „manj zanimive“ tekme določijo nasprotnike nacionalne ekipe v naslednjih fazah tekmovanja. Poleg tega lahko rezultati „manj zanimivih“ tekem tudi odločijo, ali bo ta nacionalna ekipa napredovala v naslednjo fazo tekmovanja.

71 Glede na ta posebni okvir, zaradi katerega je svetovno prvenstvo mogoče šteti za en sam dogodek, kot je poudarjeno v točki 18 obrazložitve izpodbijanega sklepa, Komisiji ni bilo treba podrobneje obrazložiti svoje presoje glede „manj zanimivih“ tekem, še zlasti ker ustrezni statistični podatki ne kažejo, da te tekme sistematično pritegnejo

zanemarljivo število televizijskih gledalcev (glej točke od 122 do 129 spodaj). Te okoliščine so Komisiji omogočile, da lahko svoj sklep obrazloži tudi s sklicevanjem na poseben vesplošni odziv na svetovno prvenstvo v Združenem kraljestvu, v smislu, da gre za, kot je navedeno v točki 6 obrazložitve izpodbijanega sklepa, posebno priljubljen dogodek pri širši javnosti in ne le pri ljubiteljih nogometa.

- 72 Iz tega izhaja, da obrazložitev, vsebovana v točkah 6 in 18 obrazložitve izpodbijanega sklepa (glej točko 18 zgoraj), FIFA omogoča, da se seznanjeni z razlogi, zaradi katerih je Komisija menila, da je vse tekme svetovnega prvenstva mogoče upravičeno vključiti na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, Splošnemu sodišču pa, da opravi nadzor utemeljenosti te presoje, tako da v tem oziru izpodbijani sklep izpolnjuje pogoje iz člena 253 ES.
- 73 Na to ugotovitev ne vpliva dejstvo, da so nekateri organi med postopkom sprejemanja seznama dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo predlagali, naj se na ta seznam vključijo le „bolj zanimive“ tekme. Ker namreč pomen „manj zanimivih“ tekem upravičuje, da se svetovno prvenstvo v celoti šteje za dogodek velikega družbenega pomena, dejstvo, da so nekateri uradniki in posvetovalni organi v okviru svojih pristojnosti ministru predlagali vključitev samo „bolj zanimivih“ tekem na seznam, ne zavezuje Komisije, da obrazloži, zakaj minister ni storil napake s tem, da je sprejel drugačno stališče, ki pa je tudi utemeljeno.
- 74 Enako velja tudi za trditve glede dopisovanja med Komisijo in organi Združenega kraljestva, na katero se izpodbijani sklep ne nanaša. Glede na to, da je obrazložitev

izpodbijanega sklepa zadostna, Komisiji ni mogoče očitati, da vanjo ni vključila več dokazov. Poleg tega se vprašanje, ali izhaja iz drugih dokazov, da „manj zanimive“ tekme niso velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, nanaša na vsebinsko zakonitost izpodbijanega sklepa in bo obravnavano v okviru drugega tožbenega razloga (glej točke od 118 do 129 spodaj).

⁷⁵ Glede trditve, da podatkov o gledanosti svetovnega prvenstva leta 1998 ni bilo na voljo 25. junija 1998, to je datum, ko je bil sprejet seznam Združenega kraljestva (glej točko 7 zgoraj), Komisija pa se je na te podatke oprla, je treba ugotoviti, da državi članici nič ne preprečuje, da Komisiji predloži dokaze, ki se nanašajo na obdobje po datumu sprejetja seznama dogodkov velikega družbenega pomena, niti Komisiji, da jih upošteva. Poleg tega lahko ti dokazi Komisijo privedejo do tega, da od zadevne države članice zahteva, naj na podlagi čim bolj posodobljenih podatkov svoje ukrepe spremeni, da bodo združljivi s pravom Skupnosti. To razlago potrjuje tudi dejstvo, da člen 3a(2) Direktive 89/552 države članice poziva, da svoje ukrepe predložijo Komisiji, še preden jih sprejmejo.

⁷⁶ Zato Komisiji v izpodbijanem sklepu ni bilo treba posebej predstaviti razlogov, zaradi katerih se je odločila upoštevati dokaze, ki med sestavljanjem seznama dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo niso obstajali.

⁷⁷ Prvi tožbeni razlog je zato treba zavriniti.

Drugi tožbeni razlog: kršitev člena 3a(1) Direktive 89/552

- 78 Ta tožbeni razlog je razdeljen na dva dela; v prvem se očita, da ukrepi Združenega kraljestva niso bili sprejeti po jasnem in preglednem postopku, v drugem pa, da „manj zanimive“ tekme niso velikega družbenega pomena za to državo članico.

Postopek, ki so ga uporabili organi Združenega kraljestva

– Trditve strank

- 79 FIFA trdi, da je za vključitev vseh tekem svetovnega prvenstva na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo značilna velika nepreglednost in da ni razumljiva. V zvezi s tem FIFA trdi, da minister ni upošteval niti soglasnih nasvetov uradnikov pristojnega ministrstva, Advisory Group on listed events in generalnega direktorja Office of Fair Trading (OFT, urada za varstvo konkurence Združenega kraljestva) niti prvotnega stališča ministrstva, razlogi za to odločitev pa niso bili nikoli razkriti. Nerazkritje razlogov, zaradi katerih je minister odstopil od teh neodvisnih priporočil, naj ne bi bilo v skladu z zahtevami po jasnosti in preglednosti zadevnega postopka. Poleg tega naj bi organi Združenega kraljestva v dokumentu z dne 23. septembra 1999 napačno navedli, da je bila gledanost svetovnega prvenstva leta 1998 upoštevana pri sprejetju sklepa z dne 25. junija 1998 (glej točko 61 zgoraj), kar naj bi Komisija lahko zlahka opazila.

- 80 Poleg tega naj bi podatki o gledanosti svetovnega prvenstva 1994 vsebovali tudi veliko matematično napako. V nobenem primeru podatki za svetovno prvenstvo 1998 niti za svetovno prvenstvo 1994 ne upravičujejo vključitve vseh tekem tega tekmovanja na seznam. Ponovno obvestilo o seznamu z dne 5. maja 2000 (glej točko 14 zgoraj) naj ne bi imelo nobenega vpliva na zgoraj opisani položaj, saj naj podatki za leto 1998 pred tem novim obvestilom dejansko ne bi bili ponovno pregledani.
- 81 Prvič, ker razlogi za vključitev vseh tekem na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo očitno niso bili enaki kot razlogi, ki so jih organi te države članice sporočili Komisiji, in, drugič, ker prvi niso bili razkriti, bi Komisija lahko ugotovila le neskladnost nacionalnega postopka z zahtevama po jasnosti in preglednosti iz člena 3a(1) Direktive 89/552. Komisija naj bi v teh okoliščinah storila napako, ker je sklenila, da je bil postopek jasen in pregleden. Ta očitek se naj ne bi nanašal na veljavnost nacionalnega postopka kot takega, ampak na zakonitost presoje Komisije v zvezi s tem.
- 82 FIFA nazadnje poudarja, da posvetovanje, ki ga je glede meril za izbiro dogodkov velikega družbenega pomena opravil minister, ne spremeni njene presoje, ker ne izpodbija ustreznosti teh meril.
- 83 Komisija ob podpori intervenientov izpodbija utemeljenost trditev FIFE.

– Presoja Splošnega sodišča

- ⁸⁴ Najprej je treba opozoriti, da člen 3a(1) Direktive 89/552 ne določa posebnih dejavnikov, ki morajo opredeljevati postopke, uvedene na nacionalni ravni za pripravo seznama dogodkov velikega družbenega pomena. Ta določba državam članicam daje diskrecijsko pravico v zvezi z izvajanjem zadevnih postopkov glede njihovih faz, morebitnega posvetovanja z zadevnimi osebami in podelitve upravnih pristojnosti, obenem pa določa, da morajo biti v celoti jasni in pregledni.
- ⁸⁵ Omejitve izvrševanja temeljnih svoboščin, zagotovljenih s Pogodbo, ki izhajajo iz nacionalnih ukrepov in so upravičene z nujnimi razlogi v splošnem interesu, morajo biti primerne za uresničitev zastavljenega cilja in ne smejo prekoračiti okvirov, ki so nujno potrebni za njegovo uresničitev (glej točko 50 zgoraj).
- ⁸⁶ Tako tudi kadar je namen nacionalnih zakonodaj, kot so zakonodaje, predvidene v členu 3a(1) Direktive 89/552, varstvo svobode izražanja (glej točke od 51 do 53 zgoraj), morajo biti zahteve, ki izhajajo iz ukrepov, namenjenih izvajanju take politike, v vsakem primeru sorazmerne glede na omenjeni cilj, način njihove uporabe pa ne sme biti diskriminatoren v škodo državljanov drugih držav članic (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 28. novembra 1989 v zadevi Groener, C-379/87, Recueil, str. 3967, točka 19, in z dne 12. junija 2003 v zadevi Schmidberger, C-112/00, Recueil, str. I-5659, točka 82).
- ⁸⁷ V tem okviru morajo biti postopki, ki jih uvedejo države članice za sprejetje seznama dogodkov velikega družbenega pomena, jasni in pregledni, v smislu, da morajo

temeljiti na zadevnim osebam vnaprej znanih objektivnih merilih, tako da se prepreči arbitrarno izvajanje diskrecijske pravice držav članic za določitev posebnih dogodkov, ki se naj vključijo na njihov seznam (glej zgoraj v točki 49 navedeno sodbo United Pan-Europe Communications Belgium in drugi, točka 46). Čeprav je res, da vključitev dogodka na seznam v skladu s členom 3a Direktive 89/552 zahteva, da je ta velikega družbenega pomena, pa je predhodna določitev posebnih meril, ob upoštevanju katerih se ocenjuje ta pomen, bistvena za to, da so nacionalne odločitve sprejete pregledno in v okvirih diskrecijske pravice, ki je glede tega na voljo nacionalnim organom (glej točko 112 spodaj).

88 Zahteva po jasnosti in preglednosti postopka prav tako pomeni, da so v zadevnih določbah navedeni organ, pristojen za pripravo seznama dogodkov, in pogoji, pod katerimi lahko zainteresirane osebe podajo svoja stališča.

89 Zgolj obstoj elementov, ki bi lahko ovrgli presojo nacionalnega organa glede družbenega pomena nekega dogodka, pa se ne nanaša ne na jasnost ne na preglednost postopka, ki je potekal, temveč na utemeljenost te presoje. Enako velja, kadar ti elementi vključujejo mnenja posvetovalnih organov ali pristojnih služb.

90 V obravnavani zadevi je najprej treba poudariti, da FIFA izpodbija jasnost in preglednost postopka, ki ga je izvedlo Združeno kraljestvo, v delu, v katerem je ta povzročil vključitev vseh tekem svetovnega prvenstva na seznam namesto le „bolj zanimivih“ tekem.

- 91 Nadalje je treba ugotoviti, da z očitki, ki jih navaja FIFA, ni mogoče izpodbijati presoje Komisije o jasnosti ali preglednosti postopka za sprejetje seznama dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, ki ga je vodil minister (glej točke od 7 do 9 zgoraj). Cilj in učinek zahteve po jasnosti in preglednosti, določene s členom 3a Direktive 89/552, v nasprotju s trditvami FIFE namreč nista prisiliti nacionalni organ, naj navede razloge, iz katerih ni sledil mnenjem ali stališčem, ki so mu bila predložena v postopku posvetovanja.
- 92 Ta presoja še toliko bolj velja za svetovno prvenstvo, ki je omenjeno v uvodni izjavi 18 Direktive 97/36 in ki ga je upravičeno prej mogoče šteti za en sam dogodek kot pa za vrsto posameznih dogodkov, razdeljenih na „bolj zanimive“ in „manj zanimive“ tekme (glej točko 70 zgoraj).
- 93 Če v teh okoliščinah zainteresirana oseba meni, da mnenja, predložena v postopku posvetovanja, ali celo stališča, ki so jih podale službe pristojnega organa, vsebujejo elemente, na podlagi katerih bi bila končna presoja tega organa glede družbenega pomena zadevnega dogodka razveljavljena, ima možnost, prvič, da to presojo izpodbija pred nacionalnimi sodišči in, drugič, da pred Splošnim sodiščem izpodbija utemeljenost morebitne odločitve Komisije, s katero je ta to presojo potrdila, kot je FIFA tudi sicer storila v okviru drugega dela tega tožbenega razloga.
- 94 Kar zadeva trditve glede podatkov o gledanosti, ki so jih upoštevali organi Združenega kraljestva, je treba ugotoviti, da je tudi zaradi njih vprašljiva vsebinska presoja Komisije glede utemeljenosti ministrovega stališča o družbenem pomenu „manj

zanimivih“ tekem za to državo članico. Torej tudi ne zadevajo vprašanja, ali je bil postopek, ki so ga izvedli organi Združenega kraljestva, jasen in pregleden.

- 95 Trditev, da podatki o gledanosti svetovnega prvenstva 1998 niso bili na voljo 25. junija 1998, to je datum, ko je bil sprejet seznam Združenega kraljestva (glej točko 7 zgoraj), medtem ko se je Komisija na te podatke oprla, je treba iz razlogov, navedenih v točki 75 zgoraj, zavriniti.
- 96 Na podlagi trditev FIFE torej ni mogoče ugotoviti, da je Komisija storila napako s tem, da je menila, da je bil postopek, ki ga je opravilo Združeno kraljestvo glede vključitve svetovnega prvenstva na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za to državo članico, jasen in pregleden.
- 97 Iz tega sledi, da je treba prvi del drugega tožbenega razloga zavriniti.

Pomen „manj zanimivih“ tekem za družbo Združenega kraljestva

– Trditve strank

- 98 V utemeljitev drugega dela tega tožbenega razloga FIFA navaja, prvič, da „manj zanimive“ tekme nimajo posebnega vsesplošnega odziva, razen pri ljubiteljih nogometa, in, drugič, da teh tekem običajno niso predvajali brezplačni televizijski kanali niti niso pritegnile številnih gledalcev. Iz tega naj bi izhajalo, da „manj zanimive“ tekme ne

izpolnjujejo dveh meril, ki jih je sprejela Komisija v točkah 6 in 18 obrazložitve izpodbijanega sklepa, tako da je ta institucija v tem pogledu storila napako.

- ⁹⁹ Po mnenju FIFE ni mogoče utemeljeno trditi, da so vse tekme svetovnega prvenstva dogodki velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, to so izjemni dogodki, za katere se zanima širša javnost, kakor je določeno v uvodni izjavi 21 Direktive 97/36.
- ¹⁰⁰ V zvezi s tem FIFA trdi, da če lahko države članice svobodno odločajo, katere dogodke štejejo za dogodke velikega družbenega pomena, mora Komisija temeljito nadzorovati zakonitost tega izbora z vidika prava Skupnosti. Tako njihova diskrecijska pravica na tem področju državam članicam ne dovoljuje, da sprejmejo arbitrarna stališča, niti ni neomejena, njihova izbira pa ni niti prednostna niti prevladujoča in še manj neizpodbitna.
- ¹⁰¹ V obravnavani zadevi naj bi opravljene študije potrdile, da osebe, ki nogometa ne spremljajo redno, kažejo le malo zanimanja za „manj zanimive“ tekme. FIFA prav tako poudarja, da ne izpodbija odločitve zakonodajalca, da vzpostavi pravila, kot so ta iz člena 3a Direktive 89/552, ki se nanašajo na dogodke velikega družbenega pomena, pač pa obseg, ki ga je Komisija pripisala temu pojmu v izpodbijanem sklepu. FIFA v zvezi s tem ponovno poudarja, da je „bolj zanimive“ tekme mogoče upravičeno šteti, da so velikega družbenega pomena v smislu te določbe, kar je tudi v skladu z njeno politiko. V skladu s to politiko je treba polfinale, finale in tekme zadevne nacionalne reprezentance ter otvoritveno tekmo svetovnega prvenstva prenašati neposredno po brezplačnem televizijskem kanalu.

- 102 Iz študije, ki je bila opravljena na podlagi baze podatkov Broadcast Audience Research Board, naj bi izhajalo, da je povprečno število gledalcev, ki niso ljubitelji nogometa in ki so gledali vsaj 30 zaporednih minut vseh „manj zanimivih“ tekem svetovnega prvenstva leta 2006 predstavljalo le 2,8 % celotnega občinstva, medtem ko je 14,7 % gledalcev, ki niso ljubitelji nogometa, gledalo vsaj 30 zaporednih minut vseh „bolj zanimivih“ tekem, 18,5 % jih je prav toliko časa spremljalo finale, 7,1 % jih je spremljalo polfinalni tekmi, 17 % pa jih je spremljalo tekme angleške reprezentance.
- 103 Glede podatkov, ki jih je Združeno kraljestvo predložilo Komisiji, FIFA ponovno podarja, da teh, ki se nanašajo na svetovno prvenstvo leta 1998, ni bilo na voljo 25. junija 1998, to je na datum, ko je bil sestavljen seznam dogodkov velikega družbenega pomena za to državo članico (glej točko 7 zgoraj), medtem ko se dokument z dne 23. septembra 1999 (glej točko 79 zgoraj) nanaša na povprečno število 8,59 milijona gledalcev, ki so spremljali tekme tega tekmovanja. Če odmislimo previsoko ocenitev teh podatkov – pravilni podatek je 6,518 milijona televizijskih gledalcev –, ti ne dajejo nobene informacije o pomenu „manj zanimivih“ tekem za širšo javnost v Združenem kraljestvu. V teh podatkih so namreč na eni strani upoštevane tudi „bolj zanimive“ tekme in na drugi strani ti podatki ne razlikujejo med ljubitelji in osebami, ki niso ljubitelji nogometa, pa kljub temu spremljajo tekme svetovnega prvenstva, ker so zanje velikega družbenega pomena. Izsledki študije, navedene v točki 102 zgoraj, pa naj bi kazali, da razen ljubiteljev nogometa širše javnosti „manj zanimive“ tekme ne zanimajo posebej, tako da naj te tekme ne bi imele nobenega odziva v tej javnosti. Te ugotovitve naj bi bile v skladu s prakso odločanja Komisije. Ta institucija naj bi torej s tem, ko je menila, da so „manj zanimive“ tekme pomembne za osebe, ki niso ljubitelji nogometa, storila napako.
- 104 Komisija naj bi prav tako storila napaka s tem, ko je menila, da so se vse tekme svetovnega prvenstva običajno neposredno prenašale preko brezplačne televizije, saj se 16, 8 oziroma 8 tekem svetovnega prvenstva leta 1994, 1998 oziroma 2002 ni neposredno prenašalo, čeprav v nekaterih primerih niso potekale sočasno z drugo tekmo. Poleg

tega izdajatelji televizijskih programov iz druge kategorije iz člena 98 Broadcasting Act 1996 (glej točko 10 zgoraj) niso prenašali 8 „manj zanimivih“ tekem svetovnega prvenstva iz leta 2006. Med svetovnimi prvenstvi leta 1994, 1998 in 2002 je bil pristop sicer tak, da se tekma ni prenašala, če je potekala sočasno z drugo tekmo.

- ¹⁰⁵ Iz podatkov o gledanosti svetovnih prvenstev iz leta 1994, 1998 in 2002, ki so bili na voljo med sprejetjem izpodbijanega sklepa, naj bi poleg tega izhajalo, da „manj zanimive“ tekme pritegnejo le delček gledalcev, ki spremljajo „bolj zanimive“ tekme. Poleg tega v nasprotju s trditvami Komisije – ob upoštevanju prebivalstva Združenega kraljestva in gledanosti „bolj zanimivih“ tekem – naj gledanosti „manj zanimivih“ tekem svetovnega prvenstva 1994 in 1998 nikakor ne bi bilo mogoče šteti za izjemno visoko.
- ¹⁰⁶ Devet tekem svetovnega prvenstva iz leta 1994 in 23 tekem svetovnega prvenstva iz leta 2002, ki so se neposredno prenašale, naj bi namreč pritegnilo manj kot 3 milijone televizijskih gledalcev, 12 tekem svetovnega prvenstva iz leta 1998, ki so se neposredno prenašale, naj bi pritegnilo manj kot 5 milijonov televizijskih gledalcev in 5 „manj zanimivih“ tekem svetovnega prvenstva iz leta 2006 naj bi pritegnilo med 65.000 in 96.000 televizijskih gledalcev.
- ¹⁰⁷ Zato merili, ki ju je sprejela Komisija za ugotovitev, da so „manj zanimive“ tekme svetovnega prvenstva velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, in sicer, da imajo poseben vsesplošen odziv v državi članici ter da so jih običajno predvajali brezplačni televizijski kanali in so pritegnile številne gledalce, naj dejansko ne bi bili izpolnjeni.

- 108 Po mnenju FIFE naj poleg tega ne bi bilo mogoče trditi, da so „manj zanimive“ tekme velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, saj zakonodaja te države članice izdajateljem televizijskih programov ne nalaga, naj jih prenašajo, taka obveznost pa obstaja za druge prireditve. FIFA poleg tega ugovarja trditvam Komisije, v skladu s katerimi je dve tekmi svetovnega prvenstva, ki potekata sočasno, nemogoče prenašati na istem kanalu, saj če bi bile zadevne tekme res velikega družbenega pomena, bi jih izdajatelj televizijskih programov lahko sočasno prenašal po dveh svojih kanalih (kot sta BBC 1 in BBC 2) ali pa bi podelil podlicenco drugemu izdajatelju. Glede trditve Komisije, da podatki, ki jih je navedla FIFA, ne upoštevajo niti dneva niti ure prenosa tekme, FIFA trdi, da ti dejavniki nimajo pomembnega vpliva na gledanost, v podporo svoji trditvi pa navaja številne primere tekem svetovnih prvenstev med letoma 1994 in 2006.
- 109 FIFA poleg tega poudarja, da ker neki dogodek, ki je velikega pomena za neko družbo, ni nujno takega pomena za drugo družbo, trditev Komisije, da se sklicevanje na svetovno prvenstvo v uvodni izjavi 18 Direktive 97/36 nanaša na vse tekme, ne more vzdržati. Poleg tega naj ne bi bilo logično, da bi se svetovno prvenstvo štelo za nedeljiv dogodek, čeprav je organiziran v več fazah, seznam Združenega kraljestva pa druge dogodke, ki zajemajo različne tekme – zlasti svetovno prvenstvo v kriketu – obravnava kot deljive dogodke. Poleg tega naj bi vse druge države članice razen Združenega kraljestva in Kraljevine Belgije sestavile seznam dogodkov, na katerega so vključile le nekatere tekme, ki pomenijo „bolj zanimive“ tekme svetovnega prvenstva, in naj bi jih Komisija odobrila. To naj bi dokazovalo, da svetovnega prvenstva ni treba nujno šteti za nedeljiv dogodek.
- 110 FIFA trdi, da če bi bilo v nasprotju z njenimi argumenti zaradi besedila uvodne izjave 18 Direktive 97/36 člen 3a(1) Direktive treba razumeti tako, da je treba svetovno

prvenstvo kot celoto šteti za dogodek velikega družbenega pomena, bi bilo treba šteti, da je bil na podlagi člena 241 ES zoper to določbo v okviru tožbe oziroma v vsakem primeru v okviru replike implicitno vložen ugovor. V okviru tega ugovora se FIFA sklicuje na skupek argumentov, s katerimi želi dokazati, da po njenem mnenju nič ne upravičuje, da bi se svetovno prvenstvo v celoti štelo za en sam dogodek velikega družbenega pomena.

- 111 Komisija ob podpori intervenientov izpodbija utemeljenost tega dela drugega tožbenega razloga in poudarja, da FIFA zoper Direktivo 97/36 ne more upravičeno uveljavljati ugovora na podlagi člena 241 ES.

– Presoja Splošnega sodišča

- 112 Opozoriti je treba, prvič, da je z določbami člena 3a Direktive 89/552, da države članice opredelijo dogodke velikega družbenega pomena v smislu, kot je določeno v uvodni izjavi 21 Direktive 97/36, državam članicam v zvezi s tem dana široka diskrecijska pravica.
- 113 Drugič, čeprav člen 3a Direktive 89/552 ne usklajuje posebnih dogodkov, za katere lahko država članica šteje, da so velikega družbenega pomena (glej točki 55 in 56 zgoraj), pa omemba svetovnega prvenstva v uvodni izjavi 18 Direktive 97/36 pomeni, da Komisija ne more šteti, da je vključitev tega tekmovanja na seznam dogodkov v nasprotju s pravom Skupnosti, ker ji zadevna država članica ni sporočila posebnih razlogov, zaradi katerih naj bi šlo za dogodek velikega družbenega pomena (glej točko 57 zgoraj). Vendar pa je mogoče morebitni sklep Komisije – da je vključitev

celotnega svetovnega prvenstva na seznam dogodkov velikega pomena za družbo države članice združljiva s pravom Skupnosti, ker je to tekmovanje po njegovi naravi mogoče upravičeno šteti za en sam dogodek – izpodbijati na podlagi posebnih dokazov, ki kažejo, da „manj zanimive“ tekme niso tako pomembne za družbo te države članice.

- 114 Kot je bilo namreč izpostavljeno v točkah 55 in 56 zgoraj, niti uvodna izjava 18 Direktive 97/36 niti člen 3a Direktive 89/552 ne obravnavata vprašanja, ali je svetovno prvenstvo v celoti mogoče upravičeno vključiti na seznam dogodkov velikega družbenega pomena, ne glede na zanimanje za njegove tekme v zadevni državi članici, zlasti za „manj zanimive“ tekme.
- 115 Zato je vsaka razprava o zakonitosti Direktive 97/36, kar zadeva opredelitev celotnega svetovnega prvenstva kot dogodka velikega družbenega pomena in ne samo „bolj zanimivih“ tekem tega tekmovanja (glej točko 110 zgoraj), odveč, saj uvodna izjava 18 te direktive ne obravnava tega vprašanja. Tako ni treba odločiti o tem, ali je bila FIFA v zvezi s tem upravičena vložiti ugovor na podlagi člena 241 ES v svoji repliki oziroma ali je treba tak ugovor šteti za implicitno naveden v tožbi.
- 116 Tretjič, kot je bilo pojasnjeno v točkah 69 in 70 zgoraj, je mogoče svetovno prvenstvo prej upravičeno šteti za en sam dogodek kot pa za vrsto posameznih dogodkov, razdeljenih na „bolj zanimive“ in „manj zanimive“ tekme, tako da pristop ministra ni arbitraren, ampak je v okvirih njegove diskrecijske pravice.

- 117 Pomembnost „manj zanimivih“ tekem prav tako izhaja iz samega dejstva, da so te tekme del tega tekmovanja, tako kot pri drugih športih, za katere se zanimanje, ki je običajno majhno, poveča, kadar potekajo v okviru olimpijskih iger.
- 118 Iz tega sledi, da Komisija s tem, da ni podvomila, da pri presoji pomena svetovnega prvenstva za družbo Združenega kraljestva ni potrebe po razlikovanju med „bolj zanimivimi“ in „manj zanimivimi“ tekmami, temveč je to tekmovanje štela za celoto in ne za serijo posameznih dogodkov (točki 6 in 18 obrazložitve izpodbijanega sklepa, glej točko 18 zgoraj), ni storila nobene napake.
- 119 Argumenti, ki jih je FIFA v zvezi s tem navedla v okviru tega tožbenega razloga, ne morejo ovreči ugotovitev iz točk 6 in 18 obrazložitve izpodbijanega sklepa.
- 120 Okoliščina, da je le 2,8% gledalcev, ki niso ljubitelji nogometa, gledalo vsaj 30 zaporednih minut vseh „manj zanimivih“ tekem svetovnega prvenstva leta 2006 (glej točko 102 zgoraj), ni odločilna, saj ni nujno, da morajo biti vse „manj zanimive“ tekme velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, da bi bilo mogoče svetovno prvenstvo v celoti upravičeno vključiti na seznam takih dogodkov te države članice. Nasprotno, da se upraviči nerazlikovanje med „bolj zanimivimi“ in „manj zanimivimi“ tekmami glede njihovega družbenega pomena, zadošča, da se značilnosti, opisane zgoraj v točki 70, nanašajo na nekatere „manj zanimive“ tekme, katerih število in udeležencev ni mogoče določiti med sestavljanjem seznama oziroma pridobitve pravic do prenosa. Iz tega sledi, da je bilo merilo, ki je bilo uporabljeno za sondaže, opravljene v okviru te raziskave, preveč restriktivno in zato neustrezno tako za strukturo

svetovnega prvenstva kot za značilnosti, ki jih mora to tekmovanje izpolnjevati, da se lahko v celoti uvrsti med dogodke velikega družbenega pomena.

- ¹²¹ Te ugotovitve ovržejo tudi trditve FIFE, da se nekatere „manj zanimive“ tekme svetovnega prvenstva iz leta 1994, 1998 in 2002 niso neposredno prenašale oziroma da so jih prenašali izdajatelji televizijskih programov iz druge kategorije iz člena 98 Broadcasting Act 1996 (glej točko 10 zgoraj). Poleg tega se v nasprotju s trditvami FIFE točka 18 obrazložitve izpodbijanega sklepa (glej točko 18 zgoraj) ne nanaša na tekme, ki se običajno neposredno prenašajo, ampak na tekme, ki se običajno prenašajo po brezplačni televiziji, kar ustreza četrtemu merilu, določenemu v točki 5 obrazložitve istega sklepa.
- ¹²² Prav tako ni mogoče uspeti s trditvami glede gledanosti „manj zanimivih“ tekem svetovnih prvenstev iz let 1994, 1998, 2002 in 2006 (glej točko 105 zgoraj).
- ¹²³ V zvezi s tem je treba poudariti, da v nasprotju s trditvami FIFE gledanost „manj zanimivih“ tekem v primerjavi z gledanostjo „bolj zanimivih“ tekem ne pomeni, da prve niso pritegnile velikega števila televizijskih gledalcev. Statistike, ki jih je predložila FIFA, namreč razkrivajo, da so „manj zanimive“ tekme pritegnile povprečno 60 % televizijskih gledalcev, ki so gledali „bolj zanimive“ tekme svetovnega prvenstva iz leta 1994, za svetovna prvenstva iz let 1998, 2002 oziroma 2006 so bili ti odstotki 43, 30 oziroma 33. Čeprav so te številke res nižje od teh, ki se nanašajo na „bolj zanimive“ tekme, pa se za vključitev „manj zanimivih“ tekem na nacionalni seznam dogodkov velikega družbenega pomena ne zahteva, da pritegnejo enako število gledalcev kot „bolj zanimive“ tekme. V obravnavanem primeru teh števil ni mogoče razumeti, kot da predstavljajo število televizijskih gledalcev, ki bi jih v Združenem kraljestvu navadno pritegnile tekme, ki ne potekajo v okviru velikega mednarodnega tekmovanja

v nogometu, ki vključuje nacionalne reprezentance, in ki poleg tega ne vključujejo državne reprezentance te države članice.

124 Te ugotovitve potrjuje več dejavnikov iz sporočila Združenega kraljestva Komisiji z dne 24. marca 1999, katerega vsebina je v dokumentu z naslovom „Osnutek odgovora na dopis Komisije z dne 23. decembra 1998“, ki je priložen k tožbi. Tako priloga E k temu dokumentu vsebuje analizo gledanosti svetovnega prvenstva iz leta 1998. Iz te analize je razvidno, da je „manj zanimiva“ tekma med Nizozemsko in Jugoslavijo – katere izid bi določil nasprotnika Anglije, če bi ta premagala Argentino – pritegnila približno 10,55 milijona televizijskih gledalcev, ta številka je v drugem dokumentu z naslovom „Podatki o gledanosti neposrednih prenosov v Združenem kraljestvu“, priloženem tožbi, ocenjena na 10,605 milijona (v nadaljevanju: analitični podatki o gledanosti). Hkrati sta „manj zanimivi“ tekmi med Brazilijo in Čilom ter med Nigerijo in Dansko v skladu z analitičnimi podatki o gledanosti pritegnili 10,63 oziroma 10,32 milijona televizijskih gledalcev, čeprav nobena od njiju ni bila povezana z napredovanjem državne reprezentance Združenega kraljestva. Poleg tega sta po podatkih iz teh dveh dokumentov dve tekmi državne reprezentance Kameruna proti Avstriji ter Italiji, ki sta se neposredno prenašali v okviru svetovnega prvenstva leta 1998, povprečno pritegnili približno 9,18 milijona televizijskih gledalcev, medtem ko sta tekmi med Združenimi državami Amerike in Iranom ter med Španijo in Bolgarijo pritegnili 7,94 oziroma 7,91 milijona televizijskih gledalcev. Nazadnje, po podatkih iz teh dveh dokumentov sta tekmi nacionalne reprezentance Jamajke proti Hrvaški ter proti Argentini pritegnili v povprečju 7,89 milijona televizijskih gledalcev, pri čemer je prva pritegnila 10,234 milijona televizijskih gledalcev.

125 Dodati je treba, da je v skladu z istim sporočilom organov Združenega kraljestva finale Football Association Cup 1998 (nacionalno pokalno tekmovanje v nogometu) pritegnilo okoli 7,81 milijona televizijskih gledalcev, kar ob upoštevanju podatkov

o gledanosti, naštetih v prejšnji točki, kaže na pomen, ki ga imajo „manj zanimive“ tekme v okviru svetovnega prvenstva.

¹²⁶ V zvezi s tem je treba poudariti, da je v skladu z analitičnimi podatki o gledanosti 16 „manj zanimivih“ tekem svetovnega prvenstva leta 1994 pritegnilo med 7,196 in 11,625 milijona televizijskih gledalcev, 8 pa jih je pritegnilo med 5,669 in 6,926 milijona. Kar zadeva svetovno prvenstvo leta 1998, je iz istega dokumenta razvidno, da je 21 „manj zanimivih“ tekem pritegnilo med 7,161 in 10,632 milijona televizijskih gledalcev, 13 pa jih je pritegnilo med 5,254 in 6,761 milijona. Analitični podatki o gledanosti svetovnega prvenstva leta 2002 kažejo, da je 24 „manj zanimivih“ tekem pritegnilo med 3,073 in 5,317 milijona televizijskih gledalcev. Analitični podatki o gledanosti kažejo, da je 11 „manj zanimivih“ tekem svetovnega prvenstva iz leta 2006 pritegnilo med 7,058 in 9,645 milijona televizijskih gledalcev, medtem ko je 15 tekem iste kategorije pritegnilo med 5 in 6,692 milijona televizijskih gledalcev.

¹²⁷ Gledano tako absolutno kot ob upoštevanju podatkov o gledanosti finala Football Association Cup 1998 ti podatki kažejo, da „manj zanimive“ tekme v Združenem kraljestvu pritegnejo zelo veliko občinstva, kar je mogoče razložiti le z dejstvom, da so te tekme vključene na spored svetovnega prvenstva. Ti podatki o gledanosti torej potrjujejo ugotovitve iz točk 69, 70 in 117 zgoraj in podpirajo stališče, navedeno v točki 18 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v skladu s katerim tekme svetovnega prvenstva, vključno z „manj zanimivimi“ tekmami, običajno pritegnejo veliko televizijskih gledalcev.

¹²⁸ Ta analiza ni vprašljiva zaradi domnevne posebno nizke gledanosti nekaterih „manj zanimivih“ tekem, na katero se sklicuje FIFA (glej točko 106 zgoraj). V zvezi s tem je

treba opozoriti, da se je vseh devet tekem svetovnega prvenstva 1994, ki so se neposredno prenašale in so pritegnile manj kot tri milijone televizijskih gledalcev, začelo ob 00.30 GMT, saj je tekmovanje potekalo v Združenih državah. Časovna razlika prav tako pojasnjuje gledanost nekaterih tekem svetovnega prvenstva iz leta 2002, ki je potekalo v Južni Koreji in na Japonskem. Od 23 „manj zanimivih“ tekem, na katere se sklicuje FIFA, ki so pritegnile manj kot tri milijone televizijskih gledalcev, se jih je 14 začelo med 6.15 in 7.15 GMT, 9 pa se jih je začelo med 8.25 in 12.15. Na dejstvo, da je časovni zamik v povezavi z uro, ko so potekale zadevne tekme, vzrok temu pojavu, ki je bil zaznan pri tekmovanjih od leta 1994 do leta 2002, kaže veliko večja gledanost „manj zanimivih“ tekem, ki se niso predvajale zelo zgodaj zjutraj niti med delovnim časom, kot so te, navedene v točki 126 zgoraj. Poleg tega je iz obvestila za javnost – priloženega dupliki v zadevi T-385/07, s katero je bila za ustni postopek obravnavana zadeva združena (glej točko 24 zgoraj) – razvidno, da FIFA sama priznava pomen časovne razlike, ki določa uro tekme v vsaki državi, saj je to okoliščino priznala kot dejavnik, ki je vplival na številčnost občinstva v Aziji in Evropi med svetovnima prvenstvoma leta 2002 in 2006.

- 129 Kar zadeva svetovno prvenstvo leta 2002, se je vseh 12 „manj zanimivih“ tekem, na katere se sklicuje FIFA, prenašalo med 13.30 in 16.30 GMT, torej med delovnim časom. Glede petih „manj zanimivih“ tekem svetovnega prvenstva leta 2006, katerih gledanost je dejansko bila zelo nizka, zadošča ugotovitev, da je tekma med Paragvajem ter Trinidadom in Tobagom potekala sočasno s tekmo med Anglijo in Švedsko, ki je pritegnila 18,464 milijona gledalcev. Tekma med Kostariko in Poljsko se je začela ob 14.28 in je potekala sočasno s tekmo med Ekvadorjem in Nemčijo, ki jo je gledalo 2,725 milijona televizijskih gledalcev. Tekma med Iranom in Angolo se je začela ob 14.30 in je potekala sočasno s tekmo med Portugalsko in Mehiko, ki jo je spremljalo 2,301 milijona televizijskih gledalcev. Tekma med Slonokoščeno obalo ter Srbijo in Črno goro je potekala sočasno s tekmo med Nizozemsko in Argentino, ki je pritegnila 8,740 milijona gledalcev, tekma med Ukrajino in Tunizijo pa se je začela ob 15.00 in je potekala sočasno s tekmo med Savdsko Arabijo in Španijo, ki jo je spremljalo

1,872 milijona televizijskih gledalcev. Te okoliščine pomenijo objektivne razloge, ki pojasnjujejo, zakaj gledanost teh „manj zanimivih“ tekem odstopa od običajno zaznane gledanosti (glej točko 126 zgoraj).

- 130 Gledanost „manj zanimivih“ tekem torej potrjuje presojo iz zgoraj navedene točke 118 in je ne ovrže.
- 131 Poleg tega ugotovitev iz zgoraj navedene točke 127 ni v nasprotju z ugotovijo, opisano v točki 40 obrazložitve Odločbe 2000/400/ES z dne 10. maja 2000, v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] (zadeva št. IV/32.150 – Eurovision, UL L 151, str. 18), na katero se sklicuje FIFA (glej točko 83 zgoraj). V skladu s to točko obrazložitve so mednarodni dogodki za občinstvo neke države po navadi bolj zanimivi od nacionalnih, če v njih sodeluje nacionalna ekipa ali državni prvak, medtem ko mednarodni dogodki, na katerih ne sodeluje nobena nacionalna ekipa ali noben državni prvak, po navadi ne vzbudijo velikega zanimanja. Na svetovnem prvenstvu pa v večini primerov sodeluje reprezentanca Združenega kraljestva. Pa tudi če izjemoma ne bi sodelovala, se udeležba nacionalne reprezentance Združenega kraljestva na svetovnem prvenstvu po navadi ugotovi po tem, ko je seznam dogodkov velikega družbenega pomena za to državo članico že sestavljen, in tudi po prenosu pravic do televizijskega predvajanja za zadevno leto.
- 132 Glede trditve, da ne obstaja obveznost predvajanja „manj zanimivih“ tekem (glej točko 108 zgoraj), zadošča poudariti, da odločitev, da se izdajatelju televizijskih programov ne naloži predvajanja dogodka, nikakor ne pomeni, da ta dogodek ni velikega družbenega pomena v smislu člena 3a Direktive 89/552, tudi če je nalaganje takih obveznosti splošna praksa nacionalnega zakonodajalca. Ob upoštevanju načela sorazmernosti je namreč namen zgoraj navedenega člena preprečiti, da zaradi izključnih

pravic do televizijskih prenosov javnost v državi članici ne bi imela možnosti spremljati nekaterih dogodkov po brezplačni televiziji. Njegov namen torej ni posredno prisiliti države, ki želijo zagotavljati tako zaščito, da izdajateljem brezplačnih televizijskih programov naložijo prenos teh dogodkov. Če bi morale države članice za upravičeno vključitev dogodkov na seznam dogodkov velikega družbenega pomena izdajateljem brezplačnih televizijskih programov naložiti, naj jih predvajajo, bi sporna določba ustvarila posledice, ki presegajo njen cilj.

¹³³ To, da je Združeno kraljestvo uporabilo drugačen pristop kot pri drugih dogodkih – kot je svetovno prvenstvo v kriketu – oziroma kot druge države članice, ki so na svoje sezname vključile večinoma „bolj zanimive“ tekme svetovnega prvenstva, ne vpliva na prejšnje ocene, na podlagi katerih je svetovno prvenstvo v celoti mogoče upravičeno šteti za dogodek velikega družbenega pomena za to državo članico. Glede na to, da člen 3a Direktive 89/552 ne usklajuje posebnih dogodkov, ki jih lahko države članice štejejo, da so velikega družbenega pomena (glej točko 55 zgoraj), je lahko z zadevno določbo združiteljnih več pristopov vključitve tekem svetovnega prvenstva na nacionalni seznam.

¹³⁴ Glede na to, da je treba zavrniti trditve FIFE, da je Komisija storila napako, ko je potrdila presojo ministra, da svetovno prvenstvo v celoti pomeni dogodek velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, je treba zavrniti tako drugi del tega tožbenega razloga kot tudi ta tožbeni razlog v celoti.

Tretji tožbeni razlog: kršitev lastninske pravice FIFE

Trditve strank

- 135 FIFA poudarja, da je lastninska pravica zagotovljena s pravnim redom Skupnosti kot njegovo splošno načelo. Za doseganje ciljev v splošnem interesu naj bi bilo mogoče omejitve izvrševanja te pravice uvesti, če niso nesorazmerne in če ne posegajo v bistvo te pravice. Izključno izkoriščanje pravic intelektualne lastnine z uporabo ali podelitvijo licenc naj bi pomenilo bistvo take pravice.
- 136 Z odobritvijo vključitve „manj zanimivih“ tekem svetovnega prvenstva na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo v izpodbijanem sklepu, čeprav naj teh tekem ne bi bilo mogoče tako opredeliti, pa naj se ne bi le odobrila omejitev pravic FIFE do izkoriščanja svoje lastnine, ampak naj bi ji bilo odvzeto bistvo, ne glede na učinke, ki bi jih to imelo za izdajatelje televizijskih programov. S prepovedjo podeljevanja izključnih licenc za neposredni prenos v Združenem kraljestvu za katero koli tekmo svetovnega prvenstva naj bi se namreč FIFE arbitrarno odvzelo bistvo njene lastninske pravice.
- 137 Noben cilj v splošnem interesu naj ne bi upravičeval tako drastičnega in nesorazmernega posega v to lastninsko pravico, saj naj bi bila vključitev le „bolj zanimivih“ tekem na seznam dogodkov velikega družbenega pomena primerna in naj bi zadostovala za zagotovitev dostopa širši javnosti do zadevnih dogodkov. FIFA v zvezi s tem dodaja, da sta podelitev in pridobitev izključnih pravic do prenosa športnih dogodkov ključnega pomena in sta uveljavljena poslovna praksa, ki jo kot tako sprejema tudi

Komisija. Izključnost naj bi znatno povečala vrednost pravic in tako FIFA omogočila uresničevanje njenih ciljev, določenih v statutu, tako da naj bi prepoved njihove izključne podelitve prizadela njihovo bistvo.

- ¹³⁸ Komisija naj bi torej storila očitno napako pri presoji, s tem da je v izpodbijanem sklepu menila, da se zdijo ukrepi Združenega kraljestva sorazmerni glede na cilj zagotovitve širokega dostopa do televizijskih prenosov dogodkov velikega družbenega pomena.
- ¹³⁹ Komisija ob podpori intervenientov izpodbija utemeljenost tega tožbenega razloga.

Presoja Splošnega sodišča

- ¹⁴⁰ Opozoriti je treba, da je, kar med strankami ni sporno, FIFA organizator svetovnega prvenstva v smislu uvodne izjave 21 Direktive 97/36, tako da mora vsaka oseba, ki želi izkoriščati pravice do televizijskega prenosa tega dogodka, te pravice pridobiti od FIFE ali od osebe, ki jih je pridobila od FIFE.
- ¹⁴¹ Ker lahko na vrednost teh pravic vplivajo pravni učinki, ki jih ustvarja izpodbijani sklep (glej točke od 33 do 37 zgoraj), ti pravni učinki vplivajo tudi na lastninsko pravico FIFE.

¹⁴² Poleg tega iz sodne prakse izhaja, da če se država članica, da bi upravičila ureditev, ki bi lahko ovirala uresničevanje svobode opravljanja storitev ali svobode ustanavljanja, sklicuje na določbe, kot sta člena 46 ES in 55 ES, je treba to utemeljitev, določeno s pravom Skupnosti, razlagati ob upoštevanju splošnih pravnih načel in zlasti temeljnih pravic. Tako se lahko zadevna nacionalna ureditev uvrsti pod izjeme, ki jih določajo te določbe, le če je v skladu s temeljnimi pravicami, katerih spoštovanje zagotavljajo sodišča Skupnosti (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 18. junija 1991 v zadevi ERT, C-260/89, Recueil, str. I-2925, točka 43). Prav tako ni mogoče sprejeti, da bi se lahko nacionalni ukrep, ki ni v skladu s temeljnimi pravicami, kot je lastninska pravica (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 10. julija 2003 v združenih zadevah Booker Aquaculture in Hydro Seafood, C-20/00 in C-64/00, Recueil, str. I-7411, točka 67), uvrstil med izjeme, priznane na podlagi dejstva, da ustreza nujnim razlogom v splošnem interesu, kot je televizijski dostop javnosti do dogodkov velikega družbenega pomena.

¹⁴³ Vendar načelo varstva lastninske pravice v okviru prava Skupnosti ni absolutno in ga je treba obravnavati glede na vlogo, ki jo ima v družbi. Zato je mogoče izvrševanje lastninske pravice omejiti, če te omejitve dejansko ustrezajo ciljem v splošnem interesu in če glede na zasledovane cilje ne pomeni nesorazmeren in nedopusten ukrep, ki bi ogrožal samo bistvo tako zagotovljene pravice (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 12. maja 2005 v zadevi Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia in ERSA, C-347/03, ZOdl., str. I-3785, točka 119, in z dne 12. julija 2005 v združenih zadevah Alliance for Natural Health in drugi, C-154/04 in C-155/04, ZOdl., str. I-6451, točka 126).

¹⁴⁴ V zvezi s tem je treba opozoriti, da je svetovno prvenstvo iz razlogov, naštetih v točkah od 116 do 134 zgoraj, in v nasprotju s trditvami FIFE mogoče upravičeno šteti za en sam dogodek velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, saj gledanost

„manj zanimivih“ tekem potrjuje, ne pa ovrže, presojo iz točk 6 in 18 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Glede na to, da je svetovno prvenstvo enoten dogodek, pomeni, da Komisija z mnenjem, da je vključitev vseh njegovih tekem na seznam Združenega kraljestva sorazmeren ukrep, ni storila napake.

145 Tako je treba ugotoviti, da očitek, da vključitev „manj zanimivih“ tekem na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo pomeni nesorazmeren in nedopusten poseg v lastninsko pravico FIFE, ker te tekme niso taki dogodki, temelji na napačni premisi.

146 Poleg tega, čeprav lahko zadevna zakonodaja vpliva na plačilo, ki ga bo FIFA dobila za podelitev pravic do prenosa svetovnega prvenstva v Združenem kraljestvu, ne zmanjšuje tržne vrednosti teh pravic, saj, prvič, ne obvezuje FIFE, da jih proda pod kakršnimi koli pogoji, in, drugič, FIFA je zaščitena pred morebitnimi skrivno dogovorjenimi ravnanji oziroma zlorabami s strani potencialnih kupcev tako s pravom Skupnosti kot z nacionalnim konkurenčnim pravom. Iz tega izhaja, da Komisija z ugotovitvijo, da so ukrepi Združenega kraljestva sorazmerni, ni storila napake.

147 Tretji tožbeni razlog je zato treba zavriniti.

Četrty in šesti tožbeni razlog: kršitev določb Pogodbe glede svobode opravljanja storitev in svobode ustanavljanja

Trditve strank

- ¹⁴⁸ V okviru prvega od teh dveh tožbenih razlogov, ki ju je treba preučiti skupaj, FIFA poudarja, da izpodbijani sklep omejuje svobodo opravljanja storitev, prvič, ker preprečuje prodajo izključnih pravic do prenosa vseh tekem svetovnega prvenstva izdajateljem televizijskih programov, ki spadajo v drugo kategorijo, uvedeno z zakonodajo Združenega kraljestva (glej točko 10 zgoraj), in, drugič, ker izdajatelji televizijskih programov iz te kategorije s sedežem v drugih državah članicah v tej državi članici ne morejo izključno prenašati nobene tekme svetovnega prvenstva. Zaradi izključitve možnosti pridobitve takih izključnih pravic za prenos v Združenem kraljestvu izdajatelji televizijskih programov pod sodno oblastjo drugih držav članic nimajo interesa, da bi jih pridobili, in tako v tej državi ne morejo predvajati nobene tekme svetovnega prvenstva. Izključnost naj bi bila namreč bistvenega pomena za izdajatelje televizijskih programov, ki želijo zlasti v državah članicah, v katerih nimajo sedeža, svoje storitve ustvarjati ali razvijati.
- ¹⁴⁹ Čeprav je omejitev svobode opravljanja storitev mogoče utemeljiti z višjimi razlogi v splošnem interesu, bi morali biti v ta namen sprejeti nacionalni ukrepi potrebni, primerni in sorazmerni. Komisija, ki naj bi v obravnavani zadevi nosila dokazno breme glede izpolnjevanja teh pogojev, bi morala opraviti podroben preizkus in dokazati, da je prejela vse potrebne dokaze.
- ¹⁵⁰ Te omejitve, ki so sicer priznane v točki 19 obrazložitve izpodbijanega sklepa, pa naj bi bile izrazito nesorazmerne in neprimerne ter bi jih bilo mogoče odpraviti ali omiliti

s tem, da bi se na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo vključile le tekme, ki imajo resnično tak pomen, torej le „bolj zanimive“ tekme. To naj bi bilo skladno s politiko FIFE, ki sama nalaga prenos prve tekme, polfinala, finala in tekem zadevne državne reprezentance po brezplačnih kanalih, medtem ko se lahko druge tekme prenašajo po plačljivih kanalih. FIFA dodaja, da je treba ločeno ocenjevati sorazmernost ali nesorazmernost vključitve vsakega dogodka na seznam Združenega kraljestva, saj je ta seznam sestavljen na podlagi vrste odločitev, od katerih se vsaka nanaša na posamezen dogodek.

- 151 V odgovoru na trditve Združenega kraljestva, da lahko Office of Communications izda dovoljenje za izključno neposredno prenašanje, FIFA poudarja, da se izdajatelji televizijskih programov, ki ne izpolnjujejo pogojev, ne bodo zanimali za pridobitev pravic do prenosa, če izključnost ni zagotovljena.
- 152 V okviru tožbenega razloga kršitve pravice do ustanavljanja FIFA poudarja, da – ker je člen 66 ES ena od pravnih podlag Direktive 97/36 in ker morajo biti državni ukrepi, ki se jih sprejme na podlagi člena 3a Direktive 89/552, skladni z vsemi določbami prava Skupnosti – morajo biti nacionalni ukrepi združljivi s členi Pogodbe ES, ki se nanašajo na pravico do ustanavljanja. Po mnenju FIFE seznam Združenega kraljestva, odobren z izpodbijanem sklepom, preprečuje izdajateljem televizijskih programov, ki želijo imeti sedež v tej državi članici in v ta namen ponuditi storitve plačljive televizije, da bi pridobili izključne pravice do prenosa tekem svetovnega prvenstva v tej državi.
- 153 Čeprav je res, da so lahko nacionalni ukrepi, ki omejujejo svobodo ustanavljanja, če se uporabljajo za vse osebe ali podjetja, ki opravljajo dejavnost na ozemlju države članice gostiteljice, upravičeni, če ustrezajo višjim razlogom v splošnem interesu, pa morajo

biti tudi primerni za uresničitev zastavljenega cilja in ne smejo prekoračiti okvirov, ki so potrebni za njegovo uresničitev.

- 154 Ker naj bi bile izključne pravice do prenosa športnih dogodkov pomembno sredstvo za uresničevanje pravice do ustanavljanja novih ponudnikov na trgu Združenega kraljestva, naj bi nemožnost potencialnega novega ponudnika, da izključno prenaša tekmo svetovnega prvenstva, pomenila omejitev pravice do ustanavljanja. Komisija naj bi torej s tem, da v izpodbijanem sklepu ni priznala te okoliščine, storila napako.
- 155 Komisija ob podpori intervenientov izpodbija utemeljenost trditev, ki jih je FIFA navedla v okviru tega tožbenega razloga.

Presoja Splošnega sodišča

- 156 Ni sporno, kot je tudi potrjeno v točki 19 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da mehanizem vzajemnega priznavanja, ki ga je sprožil izpodbijani sklep na podlagi člena 3a Direktive 89/552, omejuje svobodo opravljanja storitev na skupnem trgu, kot je določena v členu 49 ES.
- 157 Poleg tega, kot trdi FIFA, lahko ukrepi Združenega kraljestva izdajatelje televizijskih programov s sedežem v drugih državah članicah postavijo v manj ugoden dejanski ali pravni položaj v primerjavi z izdajatelji televizijskih programov s sedežem v tej državi članici. V zvezi s tem, čeprav se zakonodaja, navedena v točkah od 10 do 13 zgoraj,

brez razlike uporablja za izdajatelje televizijskih programov iz obeh kategorij, ki ju je uvedlo Združeno kraljestvo, je v resnici precej manj verjetno, da noben izdajatelj televizijskih programov iz prve kategorije, s sedežem najverjetneje v tej državi članici, ne bi bil zainteresiran za prenos svetovnega prvenstva, in bi tako dal možnost konkurentu, ki želi imeti sedež v tej državi, da od Office of Communications dobi dovoljenje za tako rekoč izključno prenašanje navedenega dogodka (glej točko 13 zgoraj), kot pa obratno. Iz tega izhaja, da ukrepi Združenega kraljestva dejansko pomenijo oviro svobodi ustanavljanja, kot je določena v členu 43 ES.

- 158 Vendar je omejitve svobode opravljanja storitev in svobode ustanavljanja mogoče upravičiti, če je njihov namen zavarovati pravico do obveščenosti in širši javnosti zagotoviti dostop do televizijskega spremljanja nacionalnih in nenacionalnih dogodkov velikega družbenega pomena, z dodatnima pogojevma, da so primerne za uresničitev zastavljenega cilja in ne prekoračijo okvirov, ki so potrebni za njegovo uresničitev (glej točke od 48 do 54 zgoraj).
- 159 V zvezi s tem je treba opozoriti, da FIFA izpodbija zakonitost izpodbijanega sklepa glede na določbe Pogodbe o svobodi opravljanja storitev, ker je Komisija odobrila vključitev „manj zanimivih“ tekem na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo. Po mnenju FIFE te tekme ne ustrezajo tej opredelitvi, tako da je omejitev svobode opravljanja storitev nesorazmerna.
- 160 Poudariti je treba, da je trditev FIFE zaznamovana z zmedo med, na eni strani, velikim družbenim pomenom dogodka, ki je prvi pogoj, ki mora biti izpolnjen in pomeni nujni razlog v splošnem interesu, ki upravičuje omejitev s Pogodbo zagotovljene temeljne svoboščine (glej točke od 48 do 53 zgoraj), in, na drugi strani,

s sorazmernostjo zadevne omejitve, ki je drugi pogoj, ki ga mora izpolniti nacionalna zakonodaja, ki omejuje tako svoboščino, da bi bila združljiva s pravom Skupnosti (glej točko 54 zgoraj).

- 161 V tem okviru je treba poudariti, kot izhaja iz točk od 116 do 134 zgoraj, da je svetovno prvenstvo v nasprotju s trditvami FIFE v okviru četrtega tožbenega razloga mogoče upravičeno šteti za en sam dogodek velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, saj gledanost „manj zanimivih“ tekem potrjuje, ne pa ovrže, presojo iz točk 6 in 18 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Ugotoviti je torej treba, da očitek, da zadevne tekme nimajo velikega družbenega pomena, zaradi česar naj bi bili ukrepi Združene kraljestva nesorazmerni, v vsakem primeru temelji na napačni premisi. Zato ta očitek ne ovrže ugotovitve Komisije, da je glede na enovitost tega tekmovanja vključitev vseh tekem svetovnega prvenstva na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo ustrezna in sorazmerna.
- 162 Enako velja glede svobode ustanavljanja. Čeprav FIFA v okviru utemeljevanja šestega tožbenega razloga ni izrecno navedla, ali izpodbija utemeljenost stališča glede združljivosti seznama Združenega kraljestva s pravom Skupnosti, ki ga je Komisija zavzela v izpodbijanem sklepu, le zato, ker je Komisija odobrila vključitev „manj zanimivih“ tekem na ta seznam, pa to izhaja iz vseh njenih zahtev in odgovora na pisno vprašanje Splošnega sodišča (glej točko 68 zgoraj).
- 163 Glede na ugotovitve, navedene v točki 161, ni mogoče sprejeti trditev glede kršitev določb Pogodbe o svobodi ustanavljanja.

164 Zato je treba četrty in šesti tožbeni razlog zavrnuti.

Peti tožbeni razlog: kršitev določb Pogodbe glede konkurence

Trditve strank

165 FIFA poudarja, da izpodbijani sklep ne vsebuje nobene analize glede izkrivljanja konkurence, ki jo je povzročila vključitev vseh tekem svetovnega prvenstva na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo. To izkrivljanje se kaže v zmanjšanju števila izdajateljev televizijskih programov, ki se potegujejo za pridobitev pravic do televizijskega prenosa svetovnega prvenstva v Združenem kraljestvu, kar vpliva na dohodke FIFE kot organizatorja tega dogodka. Poleg tega naj v izpodbijanem sklepu ne bi bili opredeljeni niti proizvodi niti trgi, na katerih temelji analiza, ki je privedla do točk 20 in 21 obrazložitve izpodbijanega sklepa (glej točko 18 zgoraj). Opredelitev upoštevni trgov naj bi vendar bila nujno potrebna za analizo konkurenčnega položaja, zlasti ker seznam Združenega kraljestva zadeva štiri različna nogometna tekmovanja.

166 FIFA trdi, da je bila opredelitev izdajateljev televizijskih programov, ki spadajo v prvo kategorijo, ki jo je uvedla zakonodaja Združenega kraljestva, namenoma zasnovana, da bi lahko le uveljavljeni izdajatelji televizijskih programov v tej državi članici izpolnjevali predvidene pogoje in tako pridobili izključne pravice za neposredni prenos tekem svetovnega prvenstva. V praksi naj bi od leta 1966 te pravice vedno skupaj pridobila dva izdajatelja televizijskih programov, BBC in ITV, tako da, prvič, naj ne bi bilo nobene konkurence za pridobitev pravic do prenosa tekem svetovnega prvenstva

v Združenem kraljestvu in, drugič, BBC in ITV naj bi imela skupni prevladujoči položaj. Komisija naj bi torej s tem, da je v točki 20 obrazložitev izpodbijanega sklepa potrdila, da ukrepi Združenega kraljestva v tem pogledu dopuščajo dejansko ali potencialno konkurenco, storila napako. Poleg tega naj bi ti ukrepi izkrivljali oglaševalski trg in trg prenosa športnih dogodkov po plačljivih kanalih.

¹⁶⁷ Tako naj bi zakonodaja Združenega kraljestva BBC in ITV priznavala posebne pravice, objektivnost meril za podelitev teh pravic pa naj ne bi vplivala na to oceno. Z vselej skupno pridobitvijo pravic za svetovno prvenstvo naj bi se ta izdajatelja televizijskih programov obnašala kot enoten subjekt. Po mnenju FIFE sta tako glede pridobitve zadevnih pravic v prevladujočem položaju, ki ga lahko zlorabita. Ob tem FIFA opozarja, da za ugotovitev, da država članica krši člen 86(1) ES v povezavi s členom 82 ES, ni nujna dejanska taka zloraba prevladujočega položaja, zadostuje že možnost zlorabe. Ukrepi Združenega kraljestva pa so ustvarili tako strukturo trga, ki omogoča in podpira zlorabe.

¹⁶⁸ Poleg tega BBC in ITV nista v celoti izkoristila pridobljenih pravic, saj 40 tekem od 244 zadnjih štirih svetovnih prvenstev nista neposredno prenašala. S tem naj bi v nasprotju s členom 82 ES omejila produkcijo. Pridobitev zadevnih pravic s strani teh dveh izdajateljev televizijskih programov naj bi tudi omejila razvoj trgov, kot sta trg plačljivih športnih kanalov in trg televizijskega oglaševanja za svetovno prvenstvo, ker naj bi na teh trgih obstajale velike ovire za pridobitev pravic do prenosa športnih dogodkov primerljivega pomena, ki jih imajo vse za daljše obdobje v lasti plačljivi kanali.

- 169 FIFA tudi trdi, da podelitev zadevnih posebnih pravic BBC in ITV v povezavi z njunim dogovorom o skupni pridobitvi pravic do prenosa svetovnega prvenstva pomeni ukrep, ki je v nasprotju s členom 81(1) ES in krši člen 86(1) ES.
- 170 Komisija ob podpori intervenientov izpodbija utemeljenost trditev FIFE.

Presoja Splošnega sodišča

- 171 Poudariti je treba, da argumentacija FIFE v okviru tega tožbenega razloga vključuje dva očitka.
- 172 Prvi se nanaša na posledice dejstva, da se glede na pomen izključnosti televizijskega prenosa tekem svetovnega prvenstva za izdajatelje televizijskih programov, ki spadajo v drugo kategorijo, uvedeno z zakonodajo Združenega kraljestva, ti ne zanimajo za nakup pravic za neizključen prenos. FIFA meni, da ta okoliščina povzroča omejitve konkurence na več trgih, kot so trg nakupa navedenih pravic, trg oglaševanja in trg prenosa športnih dogodkov po plačljivih kanalih, zaradi zmanjšanja števila izdajateljev televizijskih programov, ki delujejo na teh trgih. FIFA v istem okviru Komisiji očita, da ni opredelila teh trgov in da ni obrazložila svoje presoje teh omejitev.

- 173 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da zadevne posledice posredno izhajajo iz omejitev svobode opravljanja storitev, ki jih povzročajo ukrepi Združenega kraljestva. Kot pa je bilo razsojeno v okviru drugega in četrtega tožbenega razloga, Komisija ni storila napake z ugotovitvijo, da so omejitve svobode opravljanja storitev, ki izhajajo iz vključitve vseh tekem svetovnega prvenstva na seznam dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, upravičene z nujnimi razlogi v splošnem interesu in niso ne neprimerne ne nesorazmerne. Učinkov v zvezi s številom potencialnih konkurentov, ki so neizogibna posledica teh omejitev svobode opravljanja storitev, torej ni mogoče šteti, da so v nasprotju s členi Pogodbe glede konkurence. V teh okoliščinah Komisiji ni bilo treba izvesti bolj poglobljene analize, kot je analiza, ki jo je opravila v zvezi s temi posledicami.
- 174 Drugi očitke se nanaša na posebne pravice, ki naj bi bile dodeljene izdajateljema televizijskih programov BBC in ITV in ki dovoljujejo ali omogočajo zlorabo prevladujočega položaja, ki ga imata ta izdajatelja na upoštevnem trgu, in sicer po mnenju FIFE na trgu pravic za prenos tekem svetovnega prvenstva.
- 175 V skladu s členom 86(1) ES, ki je pravilo konkurence, ki se uporablja za državne ukrepe (sodba Sodišča z dne 16. septembra 1999 v zadevi Becu in drugi, C-22/98, Recueil, str. I-5665, točka 31), države članice z zakoni in drugimi predpisi namreč ne smejo javnih podjetij ali podjetij, ki so jim odobrile posebne ali izključne pravice, spravljati v položaj, ki ga ta podjetja ne bi mogla sama doseči, ne da bi kršila člene 12 ES in od 81 ES do 89 ES (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 13. decembra 1991 v zadevi GB-Inno-BM, C-18/88, Recueil, str. I-5941, točka 20).

- 176 V zvezi s tem, čeprav je res, da so posebne ali izključne pravice v smislu te določbe odobrene, ko država varuje določeno število podjetij, kar lahko bistveno vpliva na zmožnost drugih podjetij, da v bistveno enakih okoliščinah izvajajo zadevno gospodarsko dejavnost na istem ozemlju (sodba Sodišča z dne 25. oktobra 2001 v zadevi *Ambulanz Glöckner*, C-475/99, Recueil, str. I-8089, točka 24), zakonodaja Združenega kraljestva zadevnima izdajateljema televizijskih programov ne daje takega varstva.
- 177 Za take pravice gre, kadar državni organi dodelijo monopol (sodba Sodišča z dne 12. februarja 1998 v zadevi *Raso in drugi*, C-163/96, Recueil, str. I-533, točka 23), kadar lahko konkurentu onemogočijo vstop na trg dejavnosti imetnika pravic ali na sosednji trg zaradi negativnih učinkov, ki bi jih tak vstop lahko imel na delovanje in donosnost dejavnosti tega imetnika (zgoraj v točki 176 navedena sodba *Ambulanz Glöckner*, točke 7, 23 in 25) ali na potrebe po delavcih (zgoraj v točki 175 navedena sodba *Becu in drugi*, točka 23), ali kadar lahko imetnik na podlagi zadevne zakonodaje glede na svoje interese vpliva na pogoje izvajanja zadevne dejavnosti svojih konkurentov ali na posledice, ki naj bi jih njihova dejavnost imela na tem, torej sosednjem, trgu (glej v tem smislu sodbe Sodišča z dne 19. marca 1991 v zadevi *Francija proti Komisiji*, C-202/88, Recueil, str. I-1223, točka 51; zgoraj v točki 142 navedeno sodbo *ERT*, točka 37, in zgoraj v točki 175 navedeno sodbo *GB-Inno-BM*, točka 25, ter sodbo z dne 1. julija 2008 v zadevi *MOTOE*, C-49/07, ZOdl., str. I-4863, točka 43).
- 178 Vendar zakonodaja Združenega kraljestva, ki nikakor ne prepoveduje ali izdajateljema televizijskih programov *BBC* ali *ITV* dovoljuje, da kateremu koli izdajatelju televizijskih programov prepovesta pridobitev pravic za prenos tekem svetovnega prvenstva ali da vplivata na pogoje prenosa teh tekem, zgolj onemogoča izključen prenos teh tekem na ozemlju te države članice, ne da bi v zvezi s tem razlikovala med dvema kategorijama izdajateljev televizijskih programov (glej točki 10 in 11 zgoraj). V zvezi s tem je treba pojasniti, da *FIFA* napačno trdi, da sta *BBC* in *ITV* edina izdajatelja televizijskih programov, ki lahko pridobita izključne pravice za prenos svetovnega prvenstva za Združeno kraljestvo. Najprej, ravno nasprotno, kot je bilo navedeno, se prepoved izključnega prenosa, ki jo določa člen 101 *Broadcasting Act 1996*, enako nanaša na izdajatelje televizijskih programov iz dveh kategorij, ki jih je uvedla zakonodaja

Združenega kraljestva. Dalje, ta prepoved je v skladu s členom 99 Broadcasting Act 1996, v skladu s katerim so neveljavne vse pogodbe za prenos dogodka, vpisanega na seznam, če je njihov predmet podelitev izključne pravice, brez upoštevanja identitete izdajatelja televizijskega programa.

179 Iz tega izhaja, da zakonodaja Združenega kraljestva prepoveduje izključnost za vse izdajatelje televizijskih programov ne zgolj v fazi prenosa, temveč tudi v fazi sklenitve pogodb o razširjanju televizijskih programov, tako da noben izdajatelj televizijskih programov, ki spada pod sodno pristojnost Združenega kraljestva, ne more veljavno skleniti pogodbe o izključnem prenosu dogodka, ki je vpisan na seznam te države članice. Ta zakonodaja pa na isti podlagi izdajateljem televizijskih programov iz dveh kategorij, ki ju je uvedla, dovoljuje, da dajo ponudbe za pridobitev pravic za neizključen televizijski prenos tekem svetovnega prvenstva.

180 V teh okoliščinah dejstvo, da zgolj nekateri izdajatelji televizijskih programov iz prve kategorije, kot sta BBC in ITV, na podlagi dovoljenja Office of Communications nazadnje prenašajo svetovno prvenstvo v Združenem kraljestvu, ker so njihovi konkurenti zainteresirani samo za izključni prenos in ker zato niso dali ponudbe za pridobitev potrebnih pravic (glej točko 13 zgoraj), ne pomeni dodelitve posebnih ali izključnih pravic tem izdajateljem v smislu člena 86(1) ES. Ta okoliščina, če bi bila dokazana, je namreč posledica pomena, ki se pripisuje izključnosti v okviru poslovnega modela, ki so ga postavili izdajatelji televizijskih programov, ki upravljajo plačljive televizijske kanale, ne pa kakršne koli prepovedi, ki izhaja iz zakonodaje Združenega kraljestva, saj se ta zakonodaja brez razlike uporablja za izdajatelje televizijskih programov iz obeh kategorij. Iz tega izhaja, da ukrepi Združenega kraljestva sami po sebi ne vplivajo na zmožnost upravljavcev plačljivih kanalov, da glede pridobitve pravic za televizijski

prenos svetovnega prvenstva izvajajo svojo dejavnost v pogojih, ki so v bistvu enaki pogojem, ki veljajo za BBC ali ITV.

181 Peti tožbeni razlog je zato treba zavriniti.

Predlog FIFE za sprejetje ukrepov procesnega vodstva

182 Zaradi presoje v okviru tožbenih razlogov, ki jih je navedla FIFA, ni treba sprejeti ukrepov procesnega vodstva, ki jih je ta predlagala (glej točki 20 in 21 zgoraj).

183 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu s trditvami FIFE namen njenega predloga, da njej in Splošnemu sodišču omogoči preveriti, prvič, ali je Komisija na podlagi razpoložljivih dokazov lahko utemeljeno ugotovila, da so se vse tekme svetovnega prvenstva običajno šteje, da so velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo in da imajo poseben vsesplošni odziv pri širši javnosti, drugič, ali je Komisija upravičeno odobrila vključitev vseh tekem tega tekmovanja na seznam Združenega kraljestva in, tretjič, ali je Komisija zadostno dokazala, da so omejitve temeljnih svoboščin, lastninske pravice in konkurence upravičene. Poleg tega naj bi ti dokazi FIFI omogočali ugotoviti, da je Komisija s tem, da ni pojasnila, zakaj ni upoštevala informacij, ki so jih organi Združenega kraljestva predložili po 28. juliju 2000, pomanjkljivo obrazložila izpodbijani sklep. Zadevni dokazi naj bi bili pomembni tudi za ugotovitev, ali je bil postopek, ki so ga izvedli organi Združenega kraljestva, jasen in pregleden, zlasti v zvezi z dokazi, ki so bili predloženi Komisiji, vendar niso obstajali med sprejetjem

seznama Združenega kraljestva, in nasprotujočimi si mnenji, ki so jih izdale pristojne nacionalne službe.

- ¹⁸⁴ V teh okoliščinah je FIFA Splošnemu sodišču predlagala, naj Komisijo pozove k predložitvi vseh dopisov, ki si jih je izmenjala z organi Združenega kraljestva, glede seznama dogodkov velikega družbenega pomena za Združeno kraljestvo, vključno z dopisi, ki sta si jih izmenjala po 15. decembru 2005, to je datum razglasitve sodbe v zadevi Infront WM proti Komisiji, točka 15 zgoraj.
- ¹⁸⁵ V zvezi s tem je treba ugotoviti, kot je bilo razsojeno v okviru presoje tožbenih razlogov, ki jih je navedla FIFA, da argumenti, ki jih želi FIFA podpreti s sklicevanjem na podatke, ki naj bi jih vsebovali dokumenti, katerih predložitev zahteva, ne morejo vplivati na zakonitost izpodbijanega sklepa.
- ¹⁸⁶ Zlasti kar zadeva pomen „manj zanimivih“ tekem za družbo Združenega kraljestva in temu ustrezno opredelitev svetovnega prvenstva v celoti kot dogodka velikega družbenega pomena za to državo članico, je FIFA predložila vrsto statističnih podatkov, ki jih je štela za najpomembnejše, ki po njenem mnenju potrjujejo pravilnost njenih trditvev v zvezi s tem, Splošno sodišče pa je ugotovilo, da ti niso ovrgli ugotovitev Komisije. Enako velja za trditve glede domnevnega neupoštevanja dokazov po letu 2000, saj je FIFA zadevne statistične podatke dejansko predložila, Splošno sodišče pa je ugotovilo, da niso omajali utemeljenosti ugotovitev Komisije. Kar zadeva Komisijino upoštevanje informacij, ki niso bile na voljo takrat, ko so organi Združenega kraljestva sestavili seznam dogodkov velikega družbenega pomena za to državo članico, za došča opozoriti, da tako upoštevanje ne kaže na nikakršne postopkovne ali vsebinske nepravilnosti (glej točke 75, 76 in 95 zgoraj), tako da v zvezi s tem ukrep procesnega vodstva ni potreben.

187 V teh okoliščinah je treba predlog za sprejetje ukrepov procesnega vodstva in tožbo v celoti zavrniti.

Stroški

188 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker FIFA s svojimi predlogi ni uspela, se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov postopka.

189 Kraljevina Belgija in Združeno kraljestvo nosita svoje stroške v skladu s členom 87(4) Poslovnika.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (sedmi senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

II - 422

2. **Fédération internationale de football association (FIFA) poleg svojih stroškov nosi stroške, ki jih je priglasila Evropska komisija.**

3. **Kraljevina Belgija in Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska nosita svoje stroške.**

Forwood

Truchot

Schwarcz

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 17. februarja 2011.

Podpisi

Stvarno kazalo

Pravni okvir	II - 358
Dejansko stanje in izpodbijani sklep	II - 362
Postopek in predlogi strank	II - 369
Pravo	II - 371
1. Dopustnost	II - 371
Trditve strank	II - 371
Presoja Splošnega sodišča	II - 371
2. Vsebinska presoja	II - 375
Prvi tožbeni razlog: kršitev obveznosti obrazložitve	II - 379
Trditve strank	II - 379
Presoja Splošnega sodišča	II - 382
Drugi tožbeni razlog: kršitev člena 3a(1) Direktive 89/552	II - 386
Postopek, ki so ga uporabili organi Združenega kraljestva	II - 386
— Trditve strank	II - 386
— Presoja Splošnega sodišča	II - 388
Pomen „manj zanimivih“ tekem za družbo Združenega kraljestva	II - 391
— Trditve strank	II - 391
— Presoja Splošnega sodišča	II - 396

Tretji tožbeni razlog: kršitev lastninske pravice FIFE	II - 405
Trditve strank	II - 405
Presoja Splošnega sodišča	II - 406
Četrty in šesti tožbeni razlog: kršitev določb Pogodbe glede svobode opravljanja storitev in svobode ustanavljanja	II - 409
Trditve strank	II - 409
Presoja Splošnega sodišča	II - 411
Peti tožbeni razlog: kršitev določb Pogodbe glede konkurence	II - 414
Trditve strank	II - 414
Presoja Splošnega sodišča	II - 416
Predlog FIFE za sprejetje ukrepov procesnega vodstva	II - 420
Stroški	II - 422